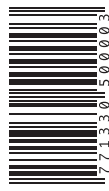

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 4 0 1 1

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

19. VOJNO-REDARSTVENO HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

BUDUĆNOST MOGU GRADITI oni koji su spremni na žrtve

SPECIJALNE SNAGE

OSRH

Sanacija
vojno-skladišnog
kompleksa
Pađane

VRHUNSKI SPORTAŠI
U VOJNOJ ODORI
VESLAČKI ČETVERAC OSRH
U UTRCI ZA OLIMPIJSKU
MEDALJU

VOJNICI BUDUĆNOSTI

VOJNA TEHNIKA / MORH / OSRH / MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

ZAPOČELA OBUKA PRIPADNIKA HGSS-a ZA ZADAĆE POTRAGE I SPAŠAVANJA

Provedba Programa obuke za zadaće potrage i spašavanja pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja potpisanog 17. svibnja 2010. između GS OSRH-a i Državne uprave za zaštitu i spašavanje započela je 1. listopada na Mosoru s tri člana posade helikoptera i 15 pripadnika HGSS-a. Namjena je Programa usredotočenom obukom pojedinca i skupine dostići visoku spremnost timova za zadaće potrage i spašavanja (ZPS) u provedbi namjenskih zadaća uz maksimalnu sigurnost, a rabeći sposobnost helikoptera i posade u zakonskim granicama

sigurnosti. Cilj je provedbe zajedničke obuke obučiti, osposobiti i održavati spremnima pripadnike HGSS-a i timova ZPS-a, za sigurnu provedbu zadaća potrage i spašavanja u povoljnim meteorološkim uvjetima danju, iznad kopna i mora.

Tim za ZPS čine posada helikoptera i dva letača spasioca s vođom tima ili dva letača spasioca od kojih je jedan vođa tima. Tim za ZPS namijenjen je za potragu i spašavanje na kopnu i moru i za pružanje pomoći u otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda i katastrofa. Za provedbu

ovih zadaća pripadnici tima HGSS-a moraju biti osposobljeni za pripremu terena za slijetanje i navođenje helikoptera, ulazak i izlazak te unosenje i iznošenje osobe iz helikoptera, napuštanje helikoptera iz lebdjenja, spuštanje iz helikoptera tehnikom "repelling" (abseil), spuštanje iz helikoptera tehnikom "brzi konop", podizanje u helikopter dizalicom LPG-150 i SLG-300 (s i bez nosiljke, s i bez antirotacijskog užeta), izvlačenje skupine iz zone tehnikom "fiksni konop" (short line i long line tehnike).

OJI

16

Sanacija vojno-skladišnog kompleksa Pađane

Samo tri dana nakon sanacije požarom zahvaćenog područja, započelo se s popravcima na obiteljskim kućama, a radovi na stambenim objektima trebali bi biti gotovi za petnaestak dana. "Organiziranost vojske i njezina sposobnost da djeluje brzo i djelotvorno te kad god zatreba pruži pomoć civilnom stanovništvu, potvrdila se i u ovom slučaju", kazao je general Ostović

4

12

Budućnost mogu graditi oni koji su spremni na žrtve

Biti čovjek istine, plemenitosti i poštenja je ono što danas treba našem narodu. Da bi se takve vrednote ostvarile, potrebno je i podnijeti žrtvu, jer se bez žrtve ne mogu ostvariti tako velike stvari. Ne smijemo postati izdajice onih koji su za te vrednote umirali i dali svoje živote, nego dostojni potomci slavni predaka, koji su spremni biti heroji vjere, ljudskosti, istine i poštenja, jer budućnost ne mogu graditi kukavice nego oni koji su spremni na žrtve, kazao je kardinal Vinko Puljić

Naslovnici snimio Davor KIRIN

MORH I OSRH

- 7 **VOJNI MUZEJ MORH-a**
Izložba ratne tehnike u Rijeci
- 8 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Francuska i SAD osudili napade na Kosovo
- 10 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Sastanak zemalja članica SEDM inicijative
- 11 **KONFERENCIJA O PJEŠAČKOM NAORUŽANJU**
Hrvatska jurišna puška VHS predstavljena u Londonu
- 15 **TRIBINA U ZAGREBU**
Pravo na pristup informacijama
- 18 **MEĐUNARODNA VOJNA VJEŽBA**
Još jedno uspješno sudjelovanje pripadnika OSRH u vježbi Combined Endeavor
- 20 **KATEDRE DEKANATA HVU-a**
Katedra službi logističke potpore
- 21 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Na HVU obilježen Dan vojne kapelanije

VOJNA TEHNIKA

- 22 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 24 **VOJNA TEHNIKA**
Vojnici budućnosti
- 28 **SUVREMENE PRIJETNJE**
Specijalne snage u uvjetima djelovanja KBRN oružja

MAGAZIN

- 30 **RATOVI FEUDALNOG JAPANA (VI.DIO)**
Od samuraja do časnika
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Iz raščlambe stranih izvora o uzrocima pada "RSK"
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Minobacači M-75 i M-52

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Josip KOPI

VESLAČKI ČETVERAC OSRH U UT

Četverac više nije nepoznat, nego priznata svjetska klasa. Zna se reći i da je ova hrvatska vrsta najbolja veslačka posada na svijetu. Na ovogodišnjem SP-u u Sloveniji osvojena je bronca. Zlatnog je sjaja, jer momke odvodi u London. Baze pripreme su već započele. O činjenici da su danas pripadnici OSRH-a, momci govore s velikim zadovoljstvom. Sad znamo da nam sve ove godine koje trošimo na veslanje neće biti uzaludne, kažu

Kad je, potkraj prošle godine, objavljen popis prve skupine vrhunskih sportaša koji će postati pripadnici OSRH-a ugovorom MORH-a i Hrvatskog olimpijskog odbora, na njemu se našla i jedna kompletna momčad. Riječ je o Damiru Martinu, Davidu Šainu i braći Martinu i Valentu Sinkoviću, koji zajedno čine hrvatski reprezentativni veslački četverac na pariće. Njihov ulazak u djelatni sustav Oružanih snaga snažno je odjeknuo u veslačkoj, ali i cjelokupnoj hrvatskoj sportskoj javnosti. Momci iz četverca su, u trenucima kad su već bili pripadnici OSRH-a, nosili naslov svjetskih prvaka. Osvojili su ga nekoliko mjeseci prije na Novom Zelandu. Već kao pripadnici OSRH-a tom su zlatu prije mjesec dana na Bledu pridodali i svjetsku broncu. Taj uspjeh donio je ispunjenje velikog sna: potvrđen je nastup na Olimpijadi sljedeće godine u Londonu. Ukratko, imali smo više nego dovoljno razloga da

TRCI ZA OLIMPIJSKU MEDALJU

porazgovaramo o nekoliko tema: njihovoj veslačkoj karijeri, uspjesima, budućnosti s naglaskom na London, ali i službi u Oružanim snagama. Sastanak je dogovoren u prirodnom ambijentu za naše sportaše, u veslačkom kompleksu na Jarunu, gdje oni obavljaju veliki dio svojih priprema za natjecanja.

Sva četvorica su gotovo vršnjaci. Šain, Martin i stariji Sinković, Valent, rođeni su 1988., dok je Martin Sinković tek godinu mlađi. Kako veslaju tako i odgovaraju na većinu pitanja. Ujednačeno. O svojim karijerama imaju slično mišljenje. Razlike se vide uglavnom u ranijem razdoblju njihovih biografija. Braću Sinković, rođene Zagrepčane, u veslanje je uveo najstariji brat. On je ubrzo odustao od veslanja, a oni su nastavili. Danas im je on najveći navijač. Šain je rođeni Osječanin i član tamošnjeg kluba. Počeo je 2003., a prije

toga se bavio nogometom. Osim veslačkih naslova, dvaput je (2009. i 2010.) proglašen i za najboljeg sportaša grada na Dravi. "Nema ondje toliko vrhunskih sportaša kao u Zagrebu", skromno govori. Damira Martina su u sport odveli geni. Iz poznate je vukovarske veslačke obitelji. Veslali su djed i otac i majka i stariji brat. Počeo je s plivanjem, ali ubrzo se "popoeo u čamac". Veslanje im je ubrzo postalo jedini sport. "Zavoliš ga i kao sportaš se želiš iznova dokazivati", govori Šain. "Da ne uživamo u veslanju, ni rezultati nam ne bi bili ovakvi", pridružuje se Martin Sinković.

Pobjednički četverac je stvoren 2009. Dotad su uspješno veslali u dvojcima, jedan su činila braća Sinković, a drugi kombinacija Martin - Šain. U Hrvatskom veslačkom savezu su s vremenom shvatili da bi se od obećavajućih parova mogao stvoriti vrhunski četverac. Osim

Pobjednički četverac je stvoren 2009. Dotad su uspješno veslali u dvojcima, jedan su činila braća Sinković, a drugi kombinacija Martin Šain. U Hrvatskom veslačkom savezu su s vremenom shvatili da bi se od obećavajućih parova mogao stvoriti vrhunski četverac. Osim individualne kvalitete, potrebna je i "kemija". Da ona definitivno postoji, pokazalo se već dva tjedna nakon početka zajedničkih treninga...

individualne kvalitete, potrebna je i "kemija". Da ona zapravo postoji, pokazalo se već dva tjedna nakon početka zajedničkih treninga. U prvoj utrci odmah je ostvarena pobjeda. Na utrci Svjetskog kupa u Münchenu Hrvati su iza sebe ostavili i olimpijske pobjednike. "Sigurno ste iznenadili veslački svijet", ustvrdili smo. "Iznenadili smo i same sebe. Bili smo prvi

u kvalifikacijama, ali smo mislili da će finale biti nešto drugo i da ćemo zaostati već na startu. Međutim...", prisjećaju se dečki.

Sljedeće godine uslijedio je najveći uspjeh: osvajanje naslova svjetskog prvaka, daleko na Južnoj polutki, na Novom Zelandu. "To više nije bilo iznenađenje. Očekivali smo to nakon europske bronce, osvojena tri svjetska kupa i drugih pobjeda. Bili smo gladni i žedni zlata i samo nam je to bilo u glavi", rekao je Šain. Zlato je teže obraniti nego osvojiti. Četverac više nije nepoznat, nego priznata svjetska klasa. Zna se reći i da je ova hrvatska vrsta najbolja veslačka posada na svijetu. Svi sada grizu da ih nadmaše. Unatoč tome, na ovogodišnjem SP-u u Sloveniji osvojena je bronca. Zlatnog je sjaja, jer momke odvodi u London. Nadalje, treba shvatiti da je u velikoj konkurenciji, među zemljama koje u veslanje ulažu velike svote, svaka medalja divovsko dostignuće. Hrvatske Oružane snage su iznimno ponosne na tu medalju, što je potvrdio i ministar Božinović čestitavši vojnicima na bronci.

Trenutačno, u prvom planu za četverac je ljeto 2012. i London. Bazine pripreme su već započele, potrebno je da forma bude na vrhuncu upravo na Temzi. Očekivanja hrvatske sportske javnosti su velika. Na prvi pogled, momci su spremni odgovoriti na taj izazov, makar će konkurencija biti najjača u povijesti.

Ne zaboravimo, dovoljno su mladi i pred njima je duga karijera. Vjeruju da će London biti tek prva u nizu bar tri, a možda i više olimpijada. Veslači vrhunsku formu mogu držati do 35 godine, pa i dulje.

Za kraj bismo ipak željeli staviti naglasak na London. Velika je mogućnost da veslači, a i drugi pripadnici Oružanih snaga, poput hrvača braće Žugaj ili streljačice Snježane Pejčić, ondje osvoje medalju. To zvuči jako dobro, posebno stoga što im potpora OSRH-a tu mogućnost znatno olakšava. ■

U odori Oružanih snaga

O činjenici da su danas pripadnici OSRH-a, momci govore s velikim zadovoljstvom. Sad znamo da nam sve ove godine koje trošimo na veslanje neće biti uzaludne, kažu. Svjesni su da njihov sport nije u prvom planu medija i sponzora i cijene ono što su im dali MORH, OSRH i HOO. Prisjećaju se kako je sve počelo. "Prvo smo vidjeli vijest o ugovoru MORH-a i HOO-a na teletekstu", sjeća se Valent Sinković. Pomislili su da će do realizacije proći godine, a i da tada baš oni neće biti uključeni. Međutim, ubrzo su im javili da su pozvani u Oružane snage. "Nismo uopće razmišljali", uglas kažu veslački prvaci. Poduprli su ih i njihovi najbliži. Možda je to naročito došlo do izražaja kod Damira Martina, čiji je otac vukovarski branitelj.

Ubrzo, u siječnju ove godine, četvorka je otišla u Požegu na služenje dragovoljnog vojnog roka. Rado se prisjećaju tog razdoblja. Bilo je zanimljivo družiti se s kolegama iz drugih sportova, a vojnička obuka nije nepoznanica. Ti su momci navikli na strogi životni režim, stegu i fizičke napore. Najveći problem su bile nerazgažene čizme, smiju se.

Kad im sportske karijere budu privedene kraju, veslači vjeruju da će svoje sportske i ljudske kvalitete aktivnije staviti u službu Oružanih snaga. Znaju da i OSRH računa na to.

U povodu dvadeset godina hrvatske neovisnosti i dvadesete obljetnice ustrojavanja Zbornog područja Rijeka postavljena je na Trgu 111. brigade Hrvatske vojske izložba ratne tehnike iz Domovinskog rata iz fundusa Vojnog muzeja MORH-a. Posebna su zanimljivost posjetiteljima bila oklopna vozila naziva "Korni" i "Hrvatina" koji su proizvedeni u Rijeci, a upotrebljavale su ih postrojbe s područja Primorsko-goranske županije...

Izložba ratne tehnike u Rijeci

Ministar obrane Davor Božinović otvorio je 3. listopada na Trgu 111. brigade Hrvatske vojske u Rijeci izložbu ratne tehnike iz Domovinskog rata iz fundusa Vojnog muzeja MORH-a, od koje su veći dio upotrebljavale postrojbe iz Primorsko-goranske županije.

Tom prigodom izložena su dva minobacača, haubica, pješačko borbena vozilo, tenk, te dva oklopna vozila ručne izrade i protuzrakoplovni top. Posebna su zanimljivost posjetiteljima u središtu Rijeke bila oklopna vozila naziva "Korni" i "Hrvatina" koji su

Izložbu je na poticaj braniteljskih udruga organizirao Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija u suradnji s MORH-om, a otvorio ju je ministar obrane Davor Božinović

proizvedeni u Rijeci, a upotrebljavale su ih postrojbe s područja Primorsko-goranske županije. Izložbu je na poticaj braniteljskih udruga organizirao Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija u suradnji s MORH-om, a postavljena je u povodu dvadeset godina hrvatske neovisnosti i dvadesete obljetnice ustrojavanja Zbornog područja Rijeka. Ministar Božinović kazao je da mu je čast sudjelovati u proslavi u kojoj Rijeka obilježava 20. obljetnicu osnutka operativne zone i dana u kojima su Riječani ispisivali stranice obrane Hrvatske. Govoreći o oružju tada proizvedenu u Rijeci, rekao je da je to bio proizvod riječke pameti i industrije, te dodao da svim braniteljima, kao i riječkim braniteljima koji su dali svoj doprinos, pretežno na ličkoj bojišnici, odaje priznanje, a žrtvama iskazuje pijetet. Istaknuo je da hrvatske OS danas imaju novu tehniku, koja je također rezultat domaće pameti, te da je hrvatski vojnik od čizme do kacige opremljen hrvatskim proizvo-

dom. Pritom je istaknuo da je Hrvatska postala članicom NATO-a i da će uskoro postati članicom EU-a, te da se prije 20-ak godina nije ni moglo sanjati da bi brod američke ratne mornarice mogao biti na remontu u hrvatskom brodogradilištu, kao što je sada zapovjedni brod američke 6. flote USS Mount Whitney. Dodao je da se usvajanjem visokih standarda i Hrvatskoj otvorio prostor na tržištu koje nudi brojne mogućnosti te da domaće tvrtke već dobivaju veće poslove u inozemstvu. Napomenuvši da će naše tržište uskoro imati oko 500 milijuna stanovnika, rekao je da se otvara i veliko tržište za potrebe UN-a, koje na godinu raspisuje natječaje vrijedne oko 14,5 milijarda dolara te je preporučio domaćoj industriji da sudjeluje na tim natjecajima. Riječki gradonačelnik Vojko Obersnel kazao je da izložba pokazuje da nisu samo Riječani sudjelovali na bojištima nego da su i riječke tvrtke bile dio ratne logistike te da postoji ideja da dio ratne tehnike trajno ostane u Rijeci. Župan Zlatko Komadina rekao je da se izložbom želi i mlađim naraštajima pokazati kako se branila Hrvatska, kad oružja gotovo i nije bilo.

O izlošcima su građane informirali pripadnici udruga veterana Domovinskog rata, a na infošandovima djelatnici MORH-a - riječkog Odjela za poslove obrane sve zainteresirane o mogućnostima ulaska u OSRH, u sklopu predstavljanja projekata privlačenja osoba – Kadet, Stipendisti i Dragovoljni ročnici. Izložba je otvorena do 9. listopada. ■

Francuska i SAD osudili napade na Kosovo

Nasilje srpskih prosvjednika prema NATO-ovim snagama reda na sjeveru Kosova osudilo je francusko ministarstvo vanjskih poslova, koje je prošloga tjedna pozivalo stanovništvo te regije na suradnju. "Francuska osuđuje nasilje počinjeno na sjeveru Kosova nad pripadnicima KFOR-a", rekao je glasnogovornik ministarstva Bernard Valero, koji je želio upozoriti na žestoko nasilje

srpskih prosvjednika prema NATO-ovim snagama reda. Naime, u sukobu lokalnih Srba i pripadnika međunarodnih snaga na Kosovu (KFOR), na sjeveru Kosova kod graničnog prijelaza Jarine prema Srbiji, prošloga tjedna ozlijeđeno je nekoliko vojnika KFOR-a i šestorica Srba. Napad su osudile i Sjedinjene Američke Države, koje su pozvale da sve strane u toj zemlji očuvaju mir. "SAD osuđuje nasilni napad srpske gomile protiv NATO-ovih snaga na Kosovu", stoji u priopćenju iz State Departmenta. Naime, KFOR je prošloga tjedna uklanjao srpsku cestovnu blokadu i uspostavljao nadzornu točku sa svojim vozilima na neodobrenom graničnom prijelazu kada je izložen napadu. "Žalimo zbog pripadnika KFOR-a koji su ozlijeđeni u incidentu što se dogodio dok je KFOR-a obavljao svoje dužnosti prema Rezoluciji 1244 Vijeća sigurnosti UN-a", kazala je prošloga tjedna glasnogovornica State Departmenta Victoria Nuland.

Savez želi produbiti politički dijalog i praktičnu suradnju s UN-om i EU-om

"Ponosan sam što je NATO odgovorio na poziv Vijeća sigurnosti UN-a, koje je prije malo više od šest mjeseci donijelo povijesnu rezoluciju u svrhu zaštite civila u Libiji", kazao je glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen prošloga tjedna u Bruxellesu. "Naš je rad spasio bezbroj života. Zaštitili smo libijski narod od napada i pomogli im da uzmu svoju sudbinu u svoje ruke", rekao je glavni tajnik dodajući da, iako misija nije završena, već se može reći da je Savez učinio mnogo. "Za mnoge u Libiji NATO je doslovce učinio razliku između života i smrti", upozorio je Rasmussen ističući da se i u vrijeme gospodarske krize mora osigurati stabilnost Saveza. Glavni je tajnik najavljujući samit koji će se održati u Chicagu, podsjetio da i u vrijeme štednje sigurnost ne može biti luksuz. "Možda nismo u mogućnosti potrošiti više, no svakako moramo trošiti pametnije i to tako da trošimo zajednički. U vrijeme sadašnje gospodarske klime potreba za suradnjom jasnija je no ikad", kazao je prvi čovjek Saveza. Istaknuo je, navodeći kao primjer operacije u Libiji, na Kosovu i Afganistanu, da želi vidjeti Savez unutar kojega svi saveznici znaju da se međusobno mogu osloniti na zajedničke snage. Govoreći o viziji NATO-a rekao je da Savez želi produbiti politički dijalog i praktičnu suradnju s Ujedinjenim narodima kao i Europskom unijom. "Savez bi također trebao imati i pravo strateško partnerstvo s Rusijom, a koje se već počelo razvijati", napomenuo je glavni tajnik. Isto tako Rasmussen je naveo i neke ciljeve, a o kojima će biti riječi i na nadolazećem samitu. Neki od tih ciljeva su tranzicija u Afganistanu koja bi trebala biti gotova do 2014. godine, zatim sposobnosti Saveza u svrhu sigurnosti, proturaketna obrana i partnerstva važna za sigurnost u pojedinim regijama.

Neformalni sastanak ministara obrane zemalja članica NATO-a

Ministar obrane Davor Božinović sudjelovat će na neformalnom sastanku ministara obrane zemalja članica NATO-a koji se održava 5. i 6. listopada u Bruxellesu, a na sastanku će biti i načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić.

Glavne teme sastanka ministara obrane bit će daljnje reforme NATO saveza, analiza prije usvojenih dokumenata i procesa (novi Strateški koncept, Deklaracija sa samita u Lisabonu i sl), obrambena transformacija (ukupan napredak u reformskim područjima NATO-a, projekt "Smart defence" i višenacionalna suradnja

i sl.), kao i sadašnje savezničke operacije u Libiji, Afganistanu i Kosovu.

U sklopu sastanka u Bruxellesu očekuje se i susret ministra Božinovića s ministrom obrane Republike Češke, Alexandrom Vondrom. Očekuje se, također, i potpisivanje Memoranduma o razumijevanju sa sudionicima Škole vojne policije u Kabulu, odnosno ministara obrane Republike Hrvatske, Crne Gore, Makedonije i Albanije.

Operacija Ujedinjeni zaštitnik još nije gotova

Omraženi svrgnuti vođa Libije Moamer Gadafi i dalje je u bijegu, a stanovnici Tripolija već su polako umorni od borbe u toj zemlji. Naime, stotine boraca pristigli su u iz cijele zemlje u taj grad da bi zauzeli Tripoli, no u glavnom gradu koji su preuzele protugadafijeve snage, sve više stanovnika zahtijeva odlazak naoružanih vojnika. I dok neki dužnosnici Nacionalnog prijelaznog vijeća (NTC-a) pozivaju borce da se vrate u svoje gradove, drugi smatraju da je njihova prisutnost još uvijek potrebna za sigurnost grada. Iako je situacija u glavnom gradu bolja, nove libijske vlasti još uvijek nisu uspjele zauzeti posljednja uporišta vjerna bivšem vođi Gadafiju pa se borci Nacionalnog prijelaznog vijeća i dalje bore na području Sirta, a borbe traju i u Bani Validu. Upravo u tim područjima vlada velika zabrinutost za civile, a na loše stanje u tim područjima Libije nedavno je upozorio i Crveni križ. Krajem prošloga tjedna borci nove libijske vlasti pozvali su NATO da pojača zračne udare u Sirtu i Bani Validu, i pomogne im da se uguši otpor snaga lojalnih svrgnutome vođi Moameru Gadafiju. Naime, zbog žestoke snajperske pucnjave i topničke paljbe snaga lojalnih Gadafiju koje drže položaje u Sirtu, borci NTC nisu uspjeli napredovati iz lučkog dijela grada prema njegovu središtu. Iako se situacija u tom dijelu zemlje ne popravlja, dobre vijesti stigle su potkraj prošlog tjedna iz Bruxellesa, gdje su dužnosnici NATO-a izvijestili da su libijske prijelazne vlasti preuzele potpuni nadzor nad kemijskim oružjem i nuklearnim materijalom od snaga odatih svrgnutom Gadafiju. "NTC je u kontaktu sa stranim vladama i organizacijama radi planova za uklanjanje materijala. NTC sada nadzire pogone u kojima su preostale zalihe kemijskih agenasa i agenasa povezanih s nuklearnim naoružanjem", rekao je pukovnik Roland Lavoie na konferenciji za novinare u Napulju. Istaknuo je i kako je uvjeren da međunarodne organizacije poduzimaju sve da bi osigurale libijskim vlastima preuzimanje potpunog nadzora nad svim preostalim materijalom osjetljivim zbog mogućeg raspačavanja i

Gadafi je i dalje teroristička prijetnja

Sve dok je slobodan, Moamer je Gadafi teroristička prijetnja, upozorio je privremeni libijski premijer Mahmud Džibril na sastanku

Vijeća sigurnosti o Libiji, koji je prošloga tjedna održan u New Yorku. "Gadafijeve postrojbe i dalje ubijaju nedužne civile u raznim dijelovima naše zemlje", dodao je Džibril. Dok snage prijelazne vlasti u Libiji prodiru u Sirt, Gadafijev rodni grad, Džibril je istaknuo da bivši libijski vođa ima velika bogatstva u novcu i zlatu. "Činjenica da je slobodan i da na raspolaganju ima takva bogatstva znači da je još uvijek kadar destabilizirati stanje ne samo u našoj zemlji već i šire", upozorio je Džibril.

da planiraju njegovo sigurno uklanjanje. Naime, zapadni saveznici izražavali su svoju zabrinutost glede sigurnosti preostalog nuklearnog materijala ili komponenata kemijskog oružja otkako su ustanici učvrstili svoj nadzor nad većim dijelom zemlje i Tripolijem. Na istoj konferenciji za novinare Oana Lungescu, glasnogovornica Saveza kazala je da će NATO u sklopu svog mandata u Libiji i dalje štiti civile, a misija u toj zemlji nastavit će se sve dok to bude potrebno. Zbog bitki koje se vode u pojedinim područjima Libije, iz Saveza su još jednom poručili da NATO vodi računa te da se posebna pozornost daje operacijama koje se vode u gusto naseljenim područjima. Istaknuto je i da Gadafijeve snage ne mogu još dugo držati svoja uporišta, no i da operacija Ujedinjeni zaštitnik još nije gotova.

Znate li ...

da NATO rabi flotu zrakoplova tipa Boeing E-3A Sentry AWACS koji su leteći centri za rano otkrivanje protivničkih letjelica i nadzor zračnog prostora. To je najveći zajednički projekt Sjevernoatlantskog saveza.

Sastanak zemalja članica SEDM inicijative

Državni tajnik Ministarstva obrane Pjer Šimunović nazočio je 3. listopada sastanku zemalja članica SEDM inicijative (South Eastern Europe Defence Ministerial), održanom u Antalyji u Turskoj. Osim Republike Hrvatske, koja je članica SEDM-a od 2000., na sastanku su sudjelovali i predstavnici ostalih 13 zemalja članica SEDM-a (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Makedonija, Rumunjska, Slovenija, SAD, Srbija, Turska, Ukrajina), predstavnici država promatrača SEDM procesa (Moldavija i Gruzija), zapovjednik multinacionalne brigade SEEBRIG (vojne komponente SEDM-a) te kao gosti predstavnici JFC Napulj, Centra za sigurnosnu suradnju (RACVIAC) i RCC-a (Regional Cooperation Council).

U svom obraćanju državni tajnik Šimunović iskazao je snažnu potporu daljnjem radu i razvoju SEDM-a kao važnog i uspješnog regionalnog foruma koji pridonosi jačanju mira, sigurnosti i stabilnosti u jugoistočnoj Europi, te daje konstruktivan prilog razvoju međusobnog povjerenja i razumijevanja u svrhu što bržeg uključivanja zemalja regije u euroatlantske integracije. Istaknuo je da će RH i dalje aktivno pridonositi razvoju SEDM procesa sudjelovanjem u njegovim projektima u skladu s vlastitim mogućnostima i kapacitetima. SEDM je inicijativa čiji je cilj jačanje suradnje država jugoistočne Europe, te Italije i SAD-a na području obrane u duhu Partnerstva za mir, u svrhu što bržeg uključivanja zemalja jugoistočne Europe u transatlantske integracije, poglavito NATO. Članice SEDM inicijative obvezuju se na promicanje dobrosusjedskih odnosa, kao i na konstruktivnu obrambenu i sigurnosnu suradnju u regiji.

Državni tajnik Šimunović se na marginama sastanka zemalja članica SEDM inicijative sastao s ministrom nacionalne obrane Republike Turske, Ismetom Yilmazom

Državni tajnik Šimunović se na marginama sastanka zemalja članica SEDM inicijative sastao s ministrom nacionalne obrane Republike Turske, Ismetom Yilmazom.

Tijekom susreta razgovaralo se o mogućnostima poboljšanja suradnje dvaju ministarstava obrane s naglaskom na vojno-tehničku suradnju, te o suradnji oružanih snaga dviju zemalja unutar postojećih regionalnih inicijativa. Sastanak je završio upoznavanjem turske strane s općom situacijom u regiji i šire.

U kolovozu 2011. inicirana je razmjena ekspertnih timova koji bi definirali područja u kojima bi se mogla razvijati vojno-tehnička suradnja dviju zemalja.

Državni tajnik Šimunović razgovarao je i sa zamjenicom pomoćnika ministra obrane SAD-a za Rusiju, Ukrajinu i Euroaziju Celestem Wallander. U razgovoru su razmijenjeni stavovi o regionalnoj suradnji unutar SEDM inicijative i situaciji u regiji, doprinosu Republike Hrvatske u Afganistanu te druga pitanja važna za dvije zemlje. Potvrđena je dosadašnja uspješna regionalna suradnja članica u sklopu SEDM-a, a dotaknute su i aktualne teme o uključanju novih zemalja u SEEBRIG, multinacionalnu vojnu komponentu SEDM-a te njezina lokacija. Posebno je naglašena potpora Hrvatske u operaciji ISAF te odlična suradnja članica Američko-jadranske povelje u sklopu Škole vojne policije u Afganistanu pod vodstvom Hrvatske.

OJI

General Lovrić na svečanosti primopredaje dužnosti

Na poziv ministra obrane SAD-a Leona E. Panetta, načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić u pratnji vojnog izaslanika RH u SAD-u brigadnog generala Mate Pađena 30. je rujna sudjelovao u Washingtonu na svečanosti razrješenja dužnosti i umirovljenja dosadašnjeg predsjedavajućeg Zduženog stožera admirala Mikea Mullena te postavljanju novog predsjedavajućeg, generala zbora Martina E. Dempseyja.

Na svečanosti koja se održavala u Fort Myeru sudjelovao je predsjednik SAD-a Barack Obama i potpred-

sjednik Joe Biden, a nazočili su joj i bliski suradnici admirala Mullena iz Vojnog odbora NATO-a, načelnici glavnih stožera oružanih snaga, načelnik Glavnog stožera Ruske Federacije te drugi visoki gosti i uzvanici.

Nakon svečanosti organiziran je prijem na kojem se general-pukovnik Drago Lovrić pozdravio s admiralom Mullenom, a susreo se i s novim predsjedavajućim Zduženog stožera generalom Dempseyjem kojem je zaželio mnogo uspjeha na novoj dužnosti.

OJI

Na konferenciji u Londonu posvećenoj pješačkom naoružanju brigadni general Milan Knežević predstavio je razvoj nove hrvatske jurišne puške VHS te buduće planove koji obuhvaćaju razvoj novog optičkog ciljnika i novog bacača granata kalibra 40 mm koji se može rabiti pričvršćen na pušku VHS ili kao samostalno oružje

Hrvatska jurišna puška VHS predstavljena u Londonu

U Londonu je od 26. do 28. rujna održana peta godišnja konferencija **Infantry Weapons and Future Mortar Systems** posvećena novim trendovima u razvoju pješačkog naoružanja i budućih minobacačkih sustava. Na konferenciji je bilo stotinjak sudionika iz 30 zemalja, iz ministarstava obrane, oružanih snaga, obrambene industrije, znanstveno-istraživačkih institucija, savjetničkih tvrtki te predstavnici medija.

Među govornicima bio je i načelnik Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju MORH-a brigadni general Milan Knežević koji je sudionicima konferencije održao predavanje o zamjeni pušaka starog kalibra 7,62x39 mm s novom jurišnom puškom VHS hrvatske

proizvodnje, u NATO kalibru

još jedan prikaz mogućnosti hrvatske obrambene industrije.

General Knežević je u predavljanju prikazao stanje koje je vodilo do odluke o uvođenju nove puške, razvoj puške VHS koji je trajao pet godina te zahtjeva na testiranja koja su pokazala da je puška sigurna za rukovanje, pouzdana, precizna, funkcionalna i izdržljiva. Nakon toga je načinjena prva serija od 1000 pušaka koja je testirana u postrojbama hrvatskih Oružanih snaga.

U zaključku je general Knežević govorio o

5,56x45 mm. Sudionici konferencije su sa zanimanjem pratili prikaz razvoja nove hrvatske jurišne puške, posebice jer je riječ o razvoju nove jurišne puške "od nule" u zemlji koja nikad dosad nije proizvodila takvo oružje. Bila je to svojevrsna prezentacije hrvatske jurišne puške međunarodnom tržištu te

budućim razvojnim planovima koji obuhvaćaju razvoj novog optičkog ciljnika i novog bacača granata kalibra 40 mm koji se može rabiti pričvršćen na pušku VHS ili kao samostalno oružje. Predavanje je pobudilo zamjetan interes za pušku, primijenjena tehnička rješenja te buduće razvojne planove. ■

O izlaganju generala Kneževića pisao je i portal britanske medijske grupacije Shephard Group specijalizirane za obrambenu tematiku što jasno pokazuje kakvo je zanimanje polučilo izlaganje te o zanimanju stručne javnosti za novu hrvatsku jurišnu pušku. U članku posvećenom hrvatskoj jurišnoj pušci autor naglašava da je njezin razvoj pokrenut početkom rata na ovim prostorima i embargom na oružje, kontinuirano se nastavio u idućem razdoblju te da se očekuje uvođenje puške u punu operativnu uporabu 2015. Ističe da su testiranja za novu pušku završena usporedno s pridruživanjem Hrvatske NATO-u. Autor naglašava da se radi i na prilagodbi puške za uporabu lijevom rukom, a što će biti izvedivo za manje od petnaestak minuta te na kraju govori i o finalnoj fazi ugradnje optičkog sustava čije je testiranje u planu idući mjesec.

Željko STIPANOVIĆ, snimio Davor KIRIN

Budućnost mogu graditi oni

Biti čovjek istine, plemenitosti i poštenja je ono što danas treba našem narodu. Da bi se takve vrednote ostvarile, potrebno je i podnijeti žrtvu, jer se bez žrtve ne mogu ostvariti tako velike stvari. Ne smijemo postati izdajice onih koji su za te vrednote umirali i dali svoje živote, nego dostojni potomci slavni predaka, koji su spremni biti heroji vjere, ljudskosti, istine i poštenja, jer budućnost ne mogu graditi kukavice nego oni koji su spremni na žrtve, kazao je kardinal Vinko Puljić

I ove godine, po 19. put, hodočastili smo prve nedjelje u listopadu Majci Božjoj Bistričkoj, želeći time pokazati povezanost s čitavom našom poviješću, a također i svoju povezanost s našim braniteljima koji su ratne 1993. sudjelovali ovdje na prvom vojnom hodočašću. I današnja nazočnost na ovom hodočašću pokazuje povezanost naroda, vojske i policije, ali i vrednote koje su nas sve ove godine teške i bremenite povijesti očuvale.

Uz više od tisuću pripadnika vojske, policije i vatrogasaca, pripadnika povijesnih postrojbi i stopostotnih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata te mnoštva

Već šestu godinu 35 pripadnika HKoV-a, vjernika vojne kapelanije sv. Ilije proroka iz Petrinje i prvi put 10 pripadnika HRZ-a i PZO-a vjernika vojne kapelanije sv. Petra i Pavla iz Zagreba pješke su došli u Mariju Bisticu. Hodočasnici iz Petrinje prevalili su put od 102 kilometra.

iz 1991. započelo je, kao i svih godina dosad, svečano koncelebrirano euharistijsko slavlje.

Svečanu euharistijsku službu u crkvi na otvorenom posvećenju blaženom kardinalu Alojziju Stepinicu predvodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić u koncelebraciji s vojnim ordinarijem u RH Jurjem Jezerincem, francuskim vojnim biskupom Lucom Ravelom, vojnim biskupom u Bosni i Hercegovini Tomom Vukšićem te brojnim svećenicima.

Na početku misnog slavlja sve nazočne pozdravio je domaćin hodočašća, vojni ordinarij u RH mons. Juraj Jezerinac pozvavši sve okupljene vjernike na sabranost i molitvu za sve one koji su u potrebi.

U prigodnoj homiliji kardinal Vinko Puljić je rekao da smo u Mariju Bisticu ponajprije došli učvrstiti svoju vjeru te istaknuo da su branitelji u ratu ne samo

pi darovao Onoga koji nas je otkupio i oslobodio. Vi ste bili oni koji ste branili slobodu na zemlji, molili duhovnu snagu da u tome uspijete, a danas ste pozvani da tu slobodu čuvate“.

Govoreći da i papa Benedikt XVI. često ističe da Crkva mora biti hrabra u navještanju radosne vijesti kardinal Puljić je okupljene vojnike i policajce, kao i sve vjernike, pozvao da u svom poslanju

Svečanu euharistijsku službu u crkvi na otvorenom predvodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić

ni koji su spremni na žrtve

vjernika pristiglih iz cijele Hrvatske, na hodočašću su već tradicionalno bili i vojnici katolici iz oružanih snaga BiH. Hodočasnici su se pridružili i predsjednik Sabora Luka Bebić, predsjednica Vlade Jadranka Kosor, izaslanik Predsjednika RH načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić, ministar obrane Davor Božinović, ministar gospodarstva rada i poduzetništva Đuro Popijač te brojni drugi visoki vojni i civilni dužnosnici.

Svečanom procesijom do kongresnog prostora u kojoj su pripadnici vojske i policije nosili zastave ratnih postrojbi

nosili krunicu oko vrata nego ju i molili. “Krunica je simbol našeg otkupljenja, jer dok krunicu molimo, razmišljamo o otajstvima kako nam je Bog po Gos-

budu hrabri i sačuvaju srce od svake ogorčenosti, a posebno one koji su za slobodu naroda dali dio svog tijela ili člana obitelji. Bog više daje nego mi zaslužujemo i bolji

Prvo vojno-redarstveno hodočašće u Mariju Bisticu održano je na blagdan Kraljice Svete Krunice 3. listopada 1993. U jeku Domovinskog rata, hrvatski su vojnici izravno iz rovova došli pred Kraljicu Hrvata s krunicom oko vrata moleći za mir. U pismu koje je tom prigodom uputio sudionicima tog povijesnog hodočašća, hrvatski predsjednik Franjo Tuđman između ostalog je rekao, da su upravo hrvatski branitelji jamstvo da će mir uskoro zavladati na svakom pedlju lijepo i jedine nam Hrvatske, te je dodao: “Ovo hodočašće Hrvatske vojske neka bude doprinos naših branitelja duhovnoj obnovi hrvatskog naroda. Jaka duhovnost i vjera temelj su svekolikoj obnovi naše napaćene, konačno slobodne, suverene i međunarodno priznate države“.

je negoli mi zamišljamo, nastavio je kardinal Puljić te dodao: "Želio bih da povjerujete u tu Božju ljubav po kojoj vas Bog kao svoja stvorenja voli. Zato je prevažno da zadaće koje nam je povjerio, ispunjavamo po Božjem zakonu".

Da bismo mogli sačuvati vrednote, kulturu i sve ono što je sveto jednom narodu, rekao je kardinal Puljić, moramo prepoznati koje su to vrijednosti. "Čini se da danas kod nas nedostaje dovoljno samokritičnosti u svim strukturama. Jer nisam mjerilo ja, nego je mjerilo Isus Krist prema kojemu uskla-

Uz više od tisuću pripadnika vojske, policije i vatrogasaca, pripadnika povijesnih postrojbi i stopostotnih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata na hodočašću su sudjelovali i brojni vjernici pristigli iz cijele Hrvatske

Riječ hodočašće označava poseban hod čija je svrha iskazivati nekome čast tako da ga se hvali, slavi, veliča, razglašava njegova djela i moć. A sve se to čini idući, putujući, hodeći na neko posebno mjesto koje je na ovaj ili onaj način usko povezano s onim koga častimo. Zbog svega toga hodočašće uvijek u sebi uključuje određenu žrtvu (fizički napor, vrijeme, sredstva). Sve spomenuto ima i osobni pečat. Za svako hodočašće postoje osobni motivi, želje, planovi i očekivanja hodočasnika...

đujemo vrednote slobode, prava i istinskih vrijednosti u čovjeku. Biti čovjek istine, plemenitosti i poštenja je ono što danas treba našem narodu. Da bi se takve vrednote ostvarile, potrebno je podnijeti žrtvu, jer se bez žrtve ne mogu ostvariti tako velike stvari. Žrtva koju su podnijeli ranjenici je ono što trebamo cijeniti, ali smo jednako tako svi skupa pozvani da svoje rane prikazemo kao znak ljubavi za svoj narod, svoju vjeru i Crkvu u tom narodu".

Govoreći kako ne smijemo postati izdajice onih koji su za te vrednote umirali i dali svoje živote, nego dostojni potomci

slavnih predaka, koji su spremni biti heroji vjere, ljudskosti, istine i poštenja, jer budućnost ne mogu graditi kukavice nego oni koji su spremni na žrtve, kardinal je svoju homiliju zaključio riječima: "Neka današnje hodočašće u vama probudi

onu utjehu i pouzdanje u Boga da biste shvatili da snagom vjere morate biti vrijedni radnici u Božjem vinogradu, u svom narodu i za svoj narod". U popodnevnim satima održan je križni put za sve vjernike nazočne na hodočašću. ■

Vojno hodočašće 3. listopada 1998. nije održano, ali su vojnici zajedno sa stotinama tisuća vjernika pohodili svetište u Mariji Bistrici gdje je tom prigodom, u svom drugom pohodu Hrvatskoj, Sveti Otac Ivan Pavao II. proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca.

Hodočasticima su se pridružili i predsjednik Sabora Luka Bebić, predsjednica Vlade Jadranka Kosor, izaslanik predsjednika RH načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić, ministar obrane Davor Božinović, ministar gospodarstva rada i poduzetništva Đuro Popijač te brojni drugi visoki vojni i civilni dužnosnici

Pravo na pristup informacijama jedno je od temeljnih ljudskih prava i ustavna odredba svih razvijenih zapadnih demokracija pa tako i Republike Hrvatske. Odredbama Zakona predviđena je najšira mogućnost pristupa informacijama koje ima, kojima raspolaže ili koje nadziru tijela javne vlasti svim korisnicima bez diskriminacije po bilo kojem temelju

Pravo na pristup informacijama

U povodu Međunarodnog dana prava na pristup informacijama 28. je rujna, prvi put u Zagrebu, održana tribina pod nazivom "Građani imaju pravo znati", a u organizaciji Agencije za zaštitu osobnih podataka.

Pravo na pristup informacijama jedno je od temeljnih ljudskih prava i ustavna odredba svih razvijenih zapadnih demokracija pa tako i Republike Hrvatske koja se, donijevši Zakon o pravu na pristup informacijama 2003. (NN 172/03,144/10) svrstala i pravno u red spomenutih demokracija. Odredbama Zakona predviđena je najšira mogućnost pristupa informacijama koje

U MORH-u je za provođenje Zakona o pravu na pristup informacijama mjerodavna Služba za odnose s javnošću i informiranje. Za postupak provedbe, a u skladu sa Zakonom, otvoren je i Katalog informacija na internet stranici MORH-a te Upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama. Pravo na pristup informacijama može se ostvariti usmenim i pismenim putem, ili e-mailom, a u praksi je najčešći oblik u pisanoj formi na propisanom obrascu u roku od 15 dana koji se može produžiti u posebnim slučajevima do 30 dana.

ima, kojima raspolaže ili koje nadziru tijela javne vlasti svim korisnicima bez diskriminacije po bilo kojem temelju. Zakon je donesen u svrhu omogućavanja i osiguranja ostvarivanja prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim, domaćim i stranim osobama putem odredbi ovog Zakona. Zakonom su predviđeni i slučajevi u kojima se pristup informacijama ograničava. Tribini su osim predstavnika tijela državne uprave, javnih poduzeća i trgovačkih društava, koji su obveznici postupanja po spomenutom Zakonu, nazočili i predstavnici nevladinih udruga "Gong", "Transparency International Hrvatska" i dr., predstavnici veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u Hrvatskoj, Republike Rumunjske te medija. Tom je prigodom Chris Frean iz britanskog veleposlanstva iskazao uvjerenje da će se provedbom ovog Zakona povećati svijest građana o njihovoj ulozi u stvaranju transparentnosti vlasti i većoj razini demokracije. Gošća iz Rumunjske Laura Stefan, kao antikorupcijski stručnjak, iznijela je iskustva Europske unije o provedbi ZPPI-a te na rumunjskom primjeru predstavila sve pozitivne pomake do kojih je došlo pravilnom provedbom Zakona.

Tribini su osim predstavnika tijela državne uprave, javnih poduzeća i trgovačkih društava nazočili i predstavnici nevladinih udruga

Od 2003. godine, kada je Zakon o pravu na pristup informacijama stupio na snagu u Hrvatskoj, do danas, vidljivi su veliki pomaci, ne samo po uvećanom broju postavljenih zahtjeva već i po njihovoj sadržaju. Tako se, primjerice od 2003. do 2011. broj zahtjeva u nekim tijelima državne uprave povećao po godinama za gotovo 400 posto, a u Ministarstvu obrane čak do 500 posto. U

Najpoznatiji primjer u svijetu iz povijesti provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama jest afera "Watergate" u SAD-u iz 1974., kada su zbog hrabrosti medija i pozivanja na ovaj Zakon objavljeni dokumenti kojima su dokazane nezakonite radnje tadašnjeg predsjednika SAD-a Richarda Nixona, nakon čega je on morao odstupiti s mjesta predsjednika.

MORH-u je za provođenje ZPPI-ja mjerodavna Služba za odnose s javnošću i informiranje. Za postupak provedbe, a u skladu sa Zakonom, otvoren je i Katalog informacija na internet stranici MORH-a te Upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama. Pravo na pristup informacijama može se ostvariti usmenim i pismenim putem, ili e-mailom, a u praksi je najčešći oblik u pisanoj formi na propisanom obrascu u roku od 15 dana koji se može produžiti u posebnim slučajevima do 30 dana. ■

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Samo tri dana nakon sanacije požarom zahvaćenog područja, započelo se s popravcima na obiteljskim kućama, a radovi na stambenim objektima trebali bi biti gotovi za petnaestak dana. "Organiziranost vojske i njezina sposobnost da djeluje brzo i djelotvorno te kad god zatreba pruži pomoć civilnom stanovništvu, potvrdila se i u ovom slučaju", kazao je general Ostović

SANACIJA VOJNO

Zapovjednik ZzP-a general-bojnik Mate Ostović ističe kako bi radovi na stambenim objektima trebali biti gotovi za petnaestak dana, a na terenu se radi i brže nego je planirano

"Odmah su došli i počeli raditi. Krov su pokrili taman prije kiše. Mislila sam da ovdje neću zimovati, a kamoli ljeto dočekati. Ali, sve je sređeno. Dosta su se mučili, ali naši su vojnici pravi radnici", kazala je Dušanka Vukojević o našim vojnicima, pripadnicima Zapovjedništva za potporu, koji su popravili njezinu kuću od oštećenja nastalih zbog eksplozije u Vojno-skladišnom kompleksu (VSK) Padane. Podsjetimo, požar koji je izbio 13. rujna u

Sva prioriteta područja pregledali su i pirotehničari ZzP-a, HRZ-a i HKoV-a. Dosad je pregledano gotovo 23 milijuna m² prostora. Pregledane su između ostalog kuće, okućnice, groblja u svim naseljima u krugu od 5 km od središta eksplozije, a dalje nastavljaju raditi prema planu sanacije. U pripravnosti imaju i mobilni pirotehničarski tim koji nakon dojave odlazi na teren, a na terenu su neprekidno i dva sanitetska vozila ZzP-a.

mjestu Padane 1600 metara jugozapadno od VSK Padane brzo se širio te je zahvatio i skladišni kompleks. Samo tri dana nakon sanacije požarom zahvaćenog područja, započelo se s popravcima na obiteljskim kućama, a po prioritetima koje je odredio Krizni stožer grada Knina i načelnik općine Ervenik. U Dušankinoj kući u mjestu Očestovo u općini Ervenik, koje smo posjetili 3. listopada, u dvije se sobe urušio strop, bio je oštećen i krov i prozori. No sve je popravljeno

pa ona i njezin suprug mogu mirno dočekati zimu.

Inače, na području općine Ervenik utvrđena su oštećenja na 54 kuće. Uglavnom je riječ o stolarskim radovima, mijenjanju prozorskih okna i stakala, popravku krovova i stropova oštećenih zbog detonacija. Pripadnici ZzP-a na otklanjanju šteta na stambenim objektima rade od 17. rujna, a dosad su sanirani krovovi na 34 kuće, postavljeno je više od 10 m² prozorskih stakala i više od 170 m² stropova. Uglavnom je riječ o domaćinstvima u kojima žive stariji

Na području općine Ervenik utvrđena su oštećenja na 54 kuće. Uglavnom je riječ o stolarskim radovima, mijenjanju prozorskih okna i stakala, popravku krovova i stropova oštećenih zbog detonacija. Pripadnici ZzP-a na otklanjanju šteta na stambenim objektima rade od 17. rujna, a dosad su sanirani krovovi na 34 kuće, postavljeno je više od 10 m² prozorskih stakala i više od 170 m² stropova.

SKLADIŠNOG KOMPLEKSA

PAĐANE

ljudi tako da im osim pomoći koja im je pružena, mnogo znači i činjenica da se o njima netko brine.

Na kući Mileve Vukojević još uvijek se radi. Popravlja se krov, mijenja crijev, sanira strop. Mileva živi sama. Ima 80 godina, ali se ne da. "Svaka čast dečkima. Nema nikakvih problema. Ne samo da popravljaju kuću nego se i družimo, a ja volim društvo i priču". Iako se nije slikala već 30 godina, učinila je to sada s našim vojnicima. Za uspomenu, kaže.

Gdje god smo došli, isto. Srdačna dobrodošlica i pohvale za dobar i brzo obavljen posao.

Među popravljenim kućama je i dom Save Vukojevića. Invalid je, teško pokretan. "Prezadovoljni smo. Mi to ne bismo mogli tako brzo popraviti. Radili su punom parom. Sve su radili sami, iznosili i unosili namještaj, materijal..... Ugodno su iznenađeni jer, kako kažu, nisu očekivali da će se tako brzo krenuti s radovima.

Prema riječima zapovjednika ZzP-a general-bojnika Mate Ostovića, koordinatora svih aktivnosti između OSRH-a i lokalnih vlasti na sanaciji VSK Pađane, radovi na stambenim objektima trebali bi

Osim građevinskih radova, OS još uvijek mještane u pojedinim selima općine Ervenik, ali i na području grada Knina opskrbljuje pitkom vodom. Dosad su prevezene 133 cisterne pitke vode, odnosno 465 kubika vode. Uz to mjesto Očestovo je do 24. rujna OS opskrbljivao i električnom energijom s 27 mobilnih agregata za čiji je rad utrošeno gotovo 2000 litara goriva.

biti gotovi za petnaestak dana. General Ostović, koji je i sam redovito na terenu, napomenuo je da se radi brže nego je planirano, velikim dijelom i zbog dobrih vremenskih prilika. Napomenuo je da sve radove izvode pripadnici OSRH-a koji je za općinu Ervenik osigurao i stakla za ostakljivanje prozora, dok je ostali građevinski materijal osigurao grad Knin.

Osim građevinskih radova, OS još uvijek mještane u pojedinim selima općine Ervenik, ali i na području grada Knina opskrbljuje pitkom vodom. Dosad su prevezene 133 cisterne pitke vode, odnosno 465 kubika vode. Uz to mjesto Očestovo je do 24. rujna OS opskrbljivao i električnom energijom s 27 mobilnih agregata za čiji je rad utrošeno gotovo 2000 litara goriva.

Sva prioritarna područja pregledali su i

pirotehničari ZzP-a, HRZ-a i HKoV-a. Dosad je pregledano gotovo 23 milijuna m² prostora. Pregledane su između ostalog kuće, okućnice, groblja u svim naseljima u krugu od 5 km od središta eksplozije, a dalje nastavljaju raditi prema planu sanacije, kazao nam je satnik Mile Tomić iz ZzP-a, zapovjednik svih snaga za asanaciju VSK Pađane te istaknuo odličnu suradnju s mještanima. U pripravnosti imaju i mobilni pirotehnički tim koji nakon dojave odlazi na teren, a na terenu su neprekidno i dva sanitetska vozila ZzP-a.

Jednom riječju, mislilo se doista na sve. "Organiziranost vojske i njezina sposobnost da djeluje brzo i djelotvorno te kad god zatreba pruži pomoć civilnom stanovništvu, potvrdila se i u ovom slučaju," kazao je general Ostović te istaknuo izvrsnu suradnju s gradom Kninom. ■

JOŠ JEDNO USPJEŠNO SUDJELOVANJE HRVATSKE OSRH U VJEŽBI COMBINED ENDEAVOR

Ove su godine hrvatske Oružane snage još jednom potvrdile svoj dugogodišnji izvrstan položaj u svjetskoj vojnoj zajednici komunikacijsko-informacijskih sustava. I nakon jedanaest godina sudjelovanja OSRH u vježbi Combined Endeavoru, ona je još uvijek izazov. U vježbi koja se održavala u Grafenwoheru u Njemačkoj od 9. do 22. rujna, OSRH je sudjelovao s osam pripadnika

U.S. European Command (USEUCOM) sponzorira najveću i najopsežniju vježbu interoperabilnosti komunikacijskih i infomacijskih sustava Combined Endeavor u duhu Partnerstva za mir. Ova vježba je demonstracija istinske "mirne rezolucije koja može rezultirati prevencijom budućih sukoba" (phase zero war fighting), dok je naglasak na C4 integraciji i interoperabilnosti. Predstavници članica NATO saveza, Partnerstva za mir i ostalih strateških zemalja-partnera okupili su se da bi planirali i proveli testiranje interoperabilnosti C4 opreme i sustava u potpori združenih humanitarnih operacija, vojnih operacija, operacija potpore miru i operacija olakšanja posljedica katastrofa. Svrha je postići razinu interoperabilnosti i kompatibilnosti koja će omogućiti nacijama uspješno provođenje buduće multinacionalne operacije te sprečavanje uočavanja novih momenata u razmještanju.

Ove je godine po drugi put vježba održana u Grafenwoheru u Njemačkoj od 9. do 22. rujna u otprilike dvostruko manjem opsegu zbog strogih recesijskih mjera, koje gotovo svaka zemlja osjeti. Sudionici ovogodišnje vježbe bili su: Albanija, Armenija, Austrija, Azerbejdžan, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Kanada, Hrvatska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Gruzija, Njemačka, Mađarska, Irska, Italija, Kazahstan, Latvija, Litva, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Srbija, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska, Turska, Ukrajina, Velika Britanija i SAD.

Hrvatske su Oružane snage sudjelovale s osam pripadnika, koji su morali odraditi isti opseg posla kao i pripadnici drugih izaslanstava, koji nerijetko broje dvostruko i

više pripadnika. Interoperabilnost komunikacijsko-informacijske opreme je hrvatsko izaslanstvo pod vodstvom bojnika Danka Vuka, zapovjednika 2. bojne Pukovnije veze i njegova zamjenika satnika Damira Mihajlinca, stožernog časnika za strateške stacionarne-komunikacijske sustave u J6, ispitivalo testovima vezanim s HF radio, Core servise i C2 scenarijima. Osim tih testova, sudionici vježbe su imali prilike nazočiti brojnim predavanjima iz područja elektroničkog ratovanja, kao i prezentacijama proizvoda najnovije mrežne tehnologije i raznih oblika taktičke komunikacije. I nakon jedanaest godina sudjelovanja OSRH-a u vježbi Combined Endeavoru, ona je još uvijek izazov. Testiranje u području Core servisi, u mjerodavnosti

Na vježbi su sudjelovali pripadnici OS 40 zemalja

nadnarednika Nevenka Poljaka, uspješno je provedeno testovima slanja poruka u formatima HTTP, HTTPS, SMTP i FTP. Interoperabilnost opreme OSRH-a s tog područja je još jednom potvrđena.

Ispitivanje u području HF radio, na Sincgars i Thales radiouređajima, u mjerodavnosti poručnika Ive Katušina i uz stručnu pomoć državnog službenika Marcela Miku-

JELOVANJE PRIPADNIKA BINED ENDEAVOR

lića, je također provedeno uspješno. Ove je godine testiranje imalo dodatno značenje zbog uključenosti OSRH u EUBG (European Battle Group), Borbenu skupinu EU-a, pa su se testiranja radila i na VVF-u.

RH je sa satnijom protuzračne obrane prvi put sudjelovala i u scenariju. Naime, prije svake vježbe, dogovori se određeni scenarij, bilo da je riječ o kakvoj izmišljenoj elementarnoj nepogodi ili pak vojnom napadu te se tada zemlje uključuju sa svojim C2 (Command and Control) sustavima i postupaju kao da je situacija stvarna. OSRH je s C2PC sustavom (Command and Control Personal Computer) i platformom američke kopnene vojske, a u mjerodavnosti natporučnice Marine Jurčić, prvi put aktivno sudjelovao u slanju zapovijedi u scenariju podređenom moldavskom vodu, odnosno izvješća nadređenoj litavskoj bojni. Bila je to prilika da se osim do sada rabljenih tekstualnih izvora znanje na određenom području obogati i praktičnim iskustvom.

Osim navedenih testiranja u pojedinim područjima, OSRH je dao veliki doprinos samoj vježbi radom dvojice svojih pripadnika, nadnarednika Jurice Mikšića i Darka Peroša koji već dugi niz godina u vježbi sudjeluju kao pripadnici CJCCC-a, odnosno Zapovjedništva vježbe. Na ovoj vježbi klasična vojna hijerarhija ne postoji; tehničko znanje dobiva prednost pred formalnim

Sudionici vježbe s predstavnicima OSRH-a i USEUCOM-a

činovima sudionika, pa su tako dvojica dočasnika naših Oružanih snaga svojim znanjem dominirali u CJCCC-u nad brojnim časnicima stranih oružanih snaga. Osim što im je vježba Combined Endeavor prilika za učenje, daljnje usavršavanje i njegovanje dugogodišnjih poznanstava stečenih sudjelovanjem na ovoj posebnoj i zanimljivoj vježbi, svojim položajima u CJCCC-u imaju neprocjenjivu ulogu u promociji OSRH-a u NATO zajednici, općenito na području komunikacijsko-informacijskih sustava.

Ove su godine hrvatske Oružane snage još jednom potvrdile svoj dugogodišnji izvrstan položaj u svjetskoj vojnoj zajednici komunikacijsko-informacijskih sustava. ■

Predstavnici članica NATO saveza, Partnerstva za mir i ostalih strateških zemlja-partnera okupili su se kako bi planirali i proveli testiranje interoperabilnosti C4 opreme i sustava u potpori združenih humanitarnih operacija, vojnih operacija, operacija potpore miru i operacija olakšanja posljedica katastrofa. Cilj je postići razinu interoperabilnosti i kompatibilnosti koja će omogućiti nacijama da uspješno provedu buduće multinacionalne operacije, te sprečavanje uočavanja novih momenata u razmještanju

Ciljevi su katedre pružiti polaznicima "logističke" sadržaje i nužna znanja potrebna u svim rodovima i granama OSRH-a, ali i teorijsku osnovu za daljnju specijalističku dogradnju časnika službi logistike u SODL-u u Požegi te za daljnje usavršavanje u karijeri

Katedra službi logističke potpore

Djelatnosti katedre provode se u više razina izobrazbe: Visokoj dočasničkoj, Temeljnoj i Naprednoj časničkoj, intergranskoj Zapovjedno-stožernoj, te u izobrazbi časnika u funkcionalnom području treće razine

Jezgru nastavnčkog kadra kojim je popunjena Katedra službi logističke potpore Dekanata Hrvatskog vojnog učilišta čine iskusni strukovni nastavnici koji potječu iz nastavnih logističkih cjelina prethodnih ustroja na HVU. Oni popunjavaju nastavnička mjesta tehničke, intendantske, prometne, zdravstvene i financijske službe. Međutim, radi izobrazbe polaznika na toj katedri rotiraju i drugi časnici koji imaju aktualno, svježe iskustvo rada u svim granama. Tako je osiguran uvid u realno stanje i problematiku logističke potpore postrojbama OSRH-a. Riječ je o domaćem okruženju i o međunarodnim misijama u kojima su logistički izazovi najkompleksniji.

Djelatnosti katedre provode se u više razina izobrazbe: Visokoj dočasničkoj, Temeljnoj i Naprednoj časničkoj, intergranskoj Zapovjedno-stožernoj, te u izobrazbi časnika u funkcionalnom području treće razine. Ciljevi su pružiti polaznicima "logističke" sadržaje i nužna znanja potrebna u svim rodovima i granama OSRH-a, ali i teorijsku osnovu za daljnju specijalističku do-

gradnju časnika službi logistike u Središtu za obuku i doktrinu logistike (SODL) u Požegi te za daljnje usavršavanje u karijeri. Katedra uglavnom pruža teorijsku podlogu, ističe načelnik katedre pukovnik Andrija Platužić, no udio u nastavi ima i praktični dio, koji se izvodi u suradnji s drugim katedrama te u računalno poduprtoj vježbi. Ipak, SODL je na prvom mjestu i može se reći da stručnjaci katedre i SODL-a zajedno razvijaju logistiku OSRH-a.

Djelatnici katedre svoje djelovanje ne ograničavaju samo na klasični, nastavnički posao. Naime, pukovnik Platužić kaže da se posebna pozornost daje praćenju i primjeni NATO-ovih logističkih koncepata i publikacija. Tako je katedra dala velik doprinos izdavačkoj

Posebna pozornost daje se praćenju i primjeni NATO-ovih logističkih koncepata i publikacija

djelatnosti HVU-a. Prevedena su doktrinarna i druga stručna djela, a nedavno su objavljena dva osobito važna za uspješniju integraciju logistike OSRH-a u Savez: Saveznička združena logistička doktrina AJP-4(B) i Načini višenacionalne logističke potpore AJP-4.9. "To je golem posao, vrlo zahtjevan ponajprije zbog potrebe za uspješnim uklađivanjem terminologija OSRH-a i NATO-a.", ističe Platužić. Inače, u planu je realizacija još nekoliko izdavačkih projekata, i to tijekom ove godine. U viziji budućnosti katedre, njezin načelnik ističe mogućnost uvođenja e-learninga u nastavu. ■

Na HVU obilježen Dan vojne kapelanije

Na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" 29. je rujna obilježen Dan vojne kapelanije i blagdan Sv. Mihovila Arhandela zaštitnika HVU-a.

Snimila Marija SEVER

Tom prigodom služena je misa koju je predvodio rektor bazilike Presvetog srca Isusova, prof. dr. o. Marijan Steiner u nazočnosti vojnog kapelana Zorana Vujčića. Misi su nazočili ravnatelj HVU-a general-bojnik Mirko Šundov, zamjenik ravnatelja i zapovjednik Ratne škole "Ban Josip Jelačić" brigadni general Slaven Zdilar kao i mnogobrojni djelatnici Učilišta i ustrojbenih cjelina na HVU.

Z. LOVAŠEN

Dan vojne kapelanije u vojarni "Zemunik"

Vojna kapelanija u vojarni "Zemunik" proslavila je 29. rujna svog nebeskog zaštitnika svetog Gabrijela Arhandela.

U nazočnosti pripadnika postrojbi OSRH-a smještenih u zemuničkoj vojarni, misu je predvodio generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH Jakov Mamić u suslavju svećenika iz Zadarske nadbiskupije te domaćina vojnog kapelana Ivu Topalovića. Svečanom duhovnom ozračju u vojnoj zrakoplovnoj bazi u Zemuniku pridonio je svojim pjevanjem zbor mladih župe svetog Petra iz Zadra.

M. KARAČIĆ

Direktor Minhenske sigurnosne konferencije održao predavanje na HVU

Direktor Minhenske sigurnosne konferencije Wolfgang Ischinger 27. je rujna na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" održao predavanje na temu: "Hrvatska i punopravno članstvo u EU i aktualna politička situacija u regiji".

Predavanju su nazočili polaznici Ratne škole "Ban Josip Jelačić", Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro", načelnici katedri i predavači Dekanata HVU-a kao i predstavnici MORH-a i GS OS-a.

U pratnji vojnog izaslanika SR Njemačke u RH, pukovnika Ralfa Mayera, direktora Ischingera dočekao je ravnatelj HVU-a general-bojnik Mirko Šundov i njegov zamjenik i zapovjednik Ratne škole "Ban Josip Jelačić" brigadni general Slaven Zdilar.

Snimila Marija SEVER

U svom predavanju Wolfgang Ischinger osvrnuo se na aktualnu političku situaciju u regiji s osvrtom na BiH i odnos Kosova i Srbije.

Z. LOVAŠEN

Obljetnica 73. bojne Vojne policije

U povodu obilježavanja 20. godina 73. bojne Vojne policije Split, 22. rujna, u vojarni "Sv. Nikola" u Lori položeni su vijenci na spomen-obilježje ispred zgrade 73. bojne VP-a te je u crkvi sv. Ante na Poljudu služena misa.

Svečanosti su nazočili zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlič, zamjenik zapovjednika HRM-a komodor Tihomir Erceg, pukovnik Milivoj Perić u ime Odjela VP GS OSRH-a, zamjenik zapovjednika Zapovjedne satnije ZHRM-a (VP HRM) satnik Miodrag Vidović, predstavnici MUP-a, splitsko-dalmatinski dožupan Luka Brčić sa suradnicima i drugi.

Postrojbom je prošlo oko 950 pričuvnih i djelatnih pripadnika. Sedam pripadnika bojne poginulo je tijekom Domovinskog rata, a jedan se vodi kao nestali u borbenim djelovanjima.

Od 1. ožujka 2008. Vojna policija HRM-a nalazi se u sastavu Zapovjedne satnije ZHRM-a.

Predsjednik RH Ivo Josipović odlikovao je 73. bojnu VP-a Ordenom Nikole Šubića Zrinskog.

OJI

Uvježbavanje prednjih zračnih kontrolora i pružanje bliske zračne potpore

U Eskadrili aviona 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a 30. je rujna uspješno završeno zajedničko uvježbavanje i osposobljavanje prednjih zračnih kontrolora i pilota iz postupaka bliske zračne potpore na avionima Pilatus PC-9M i Zlin 242L.

Uz pilote Eskadrile aviona koji su se osposobljavali za postupke i izvođenje temeljnih i složenih manevara pojedinačnim avionom u svrhu simulacije djelovanja zračnih snaga u zadaćama bliske zračne potpore snagama na zemlji, pripadnici Gardijske motorizirane brigade HKoV-a i Vojnoobavještajne bojne uvježbavali su se za navođenje aviona (FAC, Forward Air Controller) sa srednjih i malih visina (High Level Type 1 and 2, Low Level Type 1).

Snimio Darko BELANČIĆ

Uvježbavanja u trajanju dva tjedna izvodila su se na više mjesta u RH, a završenim ciklusom obuke pripadnici HRZ-a i PZO-a i snaga HKoV-a i Vojnoobavještajne bojne podižu svoju razinu uvježbanosti i osposobljenosti u područjima bliske zračne potpore te povećavaju interoperabilnost u skladu sa zahtjevima obuke NATO saveza.

M. KARAČIĆ

Foto: Business Wire

PRIJENOSNI FILTRACIJSKI SUSTAV

Tvrtka CamelBak razvila je novi prijenosni filtracijski sustav Groove. Riječ je o sustavu modernog dizajna, jednostavan je za uporabu i prenošenje. Sastoji se od izdržljive CamelBak boce s filter umetkom koji sadrži ugljik. Boca je zapremine 0.6 litara i dolazi u dvije inačice, plastičnoj ili čeličnoj. U bocu se umeće zamjenski filter koji

može pročitati 300 punjenja prije no što ga treba zamijeniti novim. Ideja razvoja boce za vodu Groove je smanjiti uporabu jednokratnih plastičnih boca koje su čest izbor za dostavu pitke vode na terenu. Uporabom Groovea postižu se ekonomske uštede jer je jeftiniji po litri tekućine a smanjuje se i količina praznih plastičnih boca koje treba reciklirati. Jedan

filter će smanjiti otpad jer zamjenjuje oko 375 jednokratnih boca s vodom koje se nakon uporabe bacaju i postaju ekološki problem. Groove je rezultat dosadašnjeg iskustva CamelBaka u izradi sustava za opskrbu vodom u terenskim uvjetima te nudi filtriranu vodu u terenskim uvjetima u formi dugoročno iskoristive boce.

M. PETROVIĆ

DODATNA DVA MISTRALA ZA RUSIJU

Ruski ministar obrane Anatolij Serdjukov najavio je da Rusija planira potpisati ugovor o gradnji trećeg i četvrtog višenamjenskog desantnog broda klase Mistral namijenjenih potrebama ratne mornarice Ruske Federacije koji bi se, kao i prva dva plovila, gradili prema projektu francuskog vojno-brodogradnog konzorcija DCNS. Pretpostavlja se kako će pregovori o gradnji te potpisivanje ugovora biti okončani do kraja ove godine. Ova dva broda gradit će se vjerojatno u jednom od ruskih brodogradilišta. Nadalje, Rusija

također kupuje i povezanu tehnologiju a dva tima posada već se nalaze na obuci u Francuskoj.

Rusija i Francuska potpisale su u lipnju ove godine konačan ugovor o gradnji dvaju plovila klase Mistral vrijednosti 1,2 milijarde eura (1,7 milijarde dolara) za rusku mornaricu, a potpisani ugovor uključuje prijenos osjetljivih tehnologija. Desantni brodovi trebali bi ući u operativni sastav Sjeverne i Pacifičke flote tijekom 2014. i 2015.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Svidto Stanislav

RUSIJA NARUČILA HELIKOPTERE KA-52

ni helikopteri trebaju biti dostavljeni do 2020. godine. Prvi primjerak mornaričke inačice K-52K trebao bi biti dostavljen do kraja 2012., a helikopteri toga tipa bit će korišteni na ruskom LHD-u (Landing Helicopter Dock) klase Mistral.

Kako je to svojstveno tvrtki Kamov, i Ka-52 odlikuje sustav kontrarotirajućih koaksijalnih rotora. Pogonski blok na Ka-52 čine dva turbovratilna motora VK-2500 svaki jakosti 1765 kW. Dužina letjelice iznosi 13,9 m, visina 5,4 m, dijаметar rotora je 2x14,5 m, dok maksimalna težina na polijetanju može biti 10 400 kg, od čega na korisni teret otpada do dvije tone.

Maksimalna brzina letjelice iznosi oko 300 km/h, dok je maksimalna krstareća brzina 270 km/h. Borbeni polumjer iznosi 500 km, a maksimalni operativni plafon leta 5300 m.

Za razliku od Ka-50, koji ima ograničene mogućnosti djelovanja po ciljevima u zraku, Ka-52 može djelovati isključivo po zemaljskim ciljevima. Sustavi za izviđanje i borbeno djelovanje optimizirani su za udaljenosti do 15 km, a ugrađena je i komunikacijska oprema za koordiniranje borbenih djelovanja sa specijalnim snagama na zemlji.

I. SKENDEROVIĆ

Početkom rujna rusko ministarstvo obrane sklopilo je ugovor s tvrtkom Oboronprom (koja se nalazi u sklopu holdinga Russia Helicopters) oko nabave 140 izvidničko-borbenih helikoptera Kamov Ka-52 Aligator za potrebe Ruskog ratnog zrakoplovstva. Procjenjuje se da vrijednost sklopljenog ugovora oko 4,15 milijardi američkih dolara, a svi naruče-

DOSTAVA PRVE MAROKANSKE SIGME

Prva višenamjenska fregata SIGMA (Ship Integrated Geometrical Modularity Concept), nakon uspješnih pokusnih plovidbi i ispitivanja te konačnog opremanja, 10. je rujna službeno dostavljena, imenovana te primljena u operativnu službu ratne mornarice Kraljevine Maroko tijekom svečanosti održane u brodogradilištu nizozemske tvrtke Schelde Naval Shipbuilding, dijela grupacije Damen Group. Fregata nosi ime RMNS Tarik Ben Ziyad (F 613), a primopredana je zapovjedniku marokanske ratne mornarice, kontraadmiralu Mohamedu Laghmari. Obuka marokanske posade izvršit će se na brodu u sljedeća tri tjedna u Sjevernom moru nakon čega je očekuje prva plovidba u matičnu luku u Maroku.

SIGMA je zaštićeni projektni koncept, koji se temelji na široko rasprostranjenim standardima komercijalne brodogradnje i uporabi standardiziranih modula trupa broda. Tri fregate namijenjene marokanskoj Kraljevskoj mornarici bit će donekle izmijenjene u odnosu na originalni dizajn produljivanjem središnjeg dijela trupa, odnosno dodavanjem novih

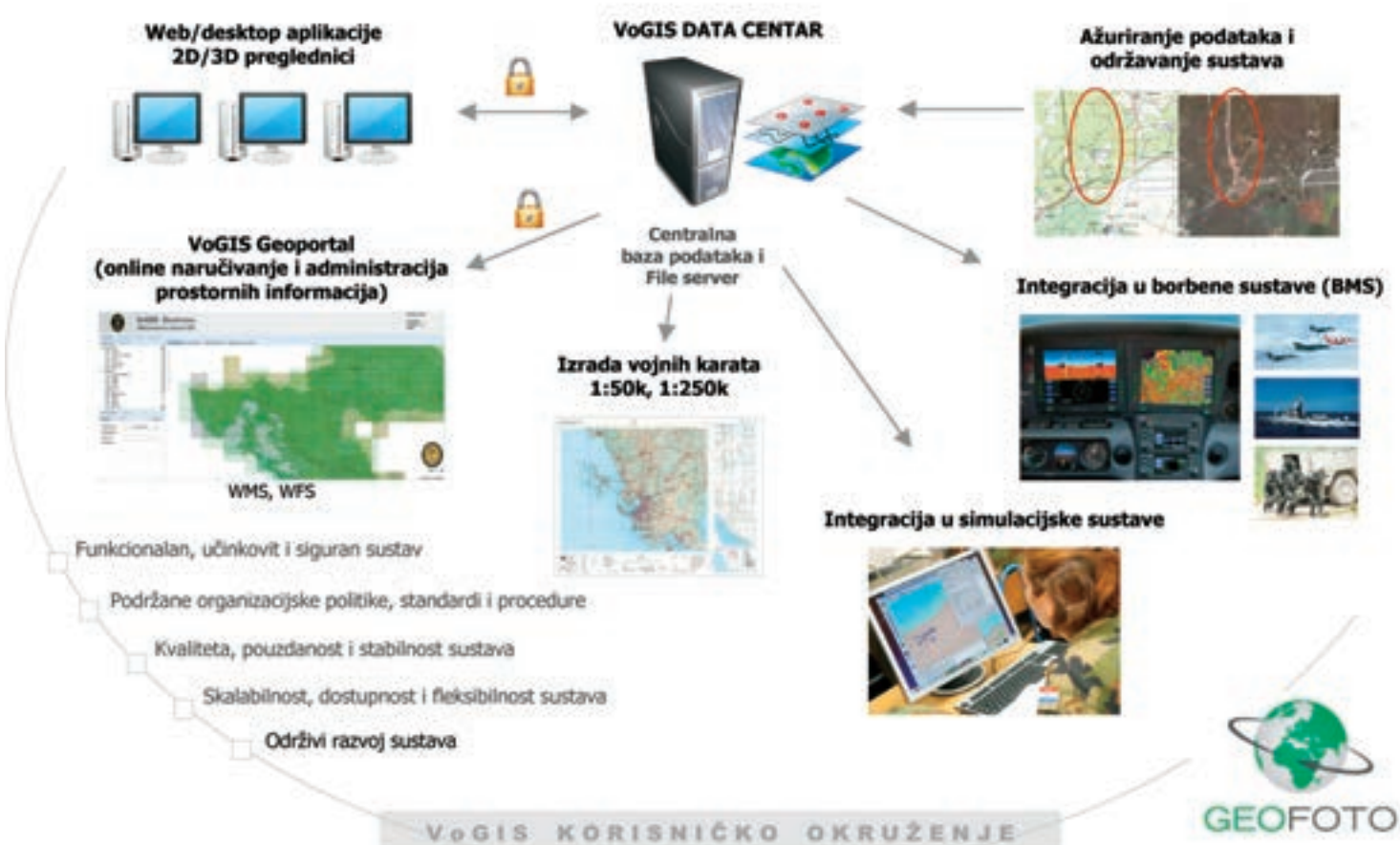
modula. Dostava posljednje fregate u klasi očekuje se prema terminskim planovima tijekom 2012.

Francuski konzorcij DCNS najvio je uskoro porinuće prve i za sada jedine FREMM fregate namijenjene ratnoj mornarici Kraljevine Maroko, no za sada nisu poznati nikakvi daljnji detalji.

M. PTIĆ GRŽELJ

Vojni geoinformacijski sustav – VoGIS – sustav usklađen s domaćim i međunarodnim normama u domeni geoinformatike te NATO standardima. Sustav se uspostavlja s ciljem uporabe prostornih slojeva kao temeljem za prikaz situacijskih izvješća, planova kriznih operacija, simulacija taktičkih i operativnih vježbi ili operativnih evidencija sredstava oružanih snaga.

U.S. ARMY
NATICK
SOLDIER
CENTER

**Warrior:
Day, Today
and Tomorrow**

June 1987
Product Management Program initiated in Natick

October 1987
Development of Synthetic Operational Branch up into full field testing (Advanced Individual, Experimental) Center

October 1988
Natick Synthetic Center merges with Chemical Warfare Center, Chemical and Soldier and Biological Chemical Center, and the former Natick Synthetic Center

October 2008
Natick Synthetic Center provides under the Industrial Market Work Agency, Natick through the Center's Commercial Support to the Department of Defense, Natick Soldier Center (NSC), Army Research Laboratory, Air Environmental Medical Laboratory, Army Research and Development Center, Integrated Logistics Support and Support Services (P&C) Center, Support Center, and the Army Research and Development Center, Natick Synthetic Center

Moderni tehnološki razvoj na području vojništva obično se povezuje sa svemirskim programima, satelitima, zrakoplovstvom, računalima, no i područje osobne opreme za vojnika doživljava brojne promjene koje donose bolju zaštitu i veću djelotvornost na bojištu

VOJNICI BUDUĆNOSTI

Ratovanje postaje sve više ovisno o tehničkom i tehnološkom razvoju

jer moderan vojnik na terenu mora obaviti brojne zahtjevne zadaće. Za te se zadaće razvijaju brojni sustavi koji povećavaju djelotvornost, sposobnost preživljavanja i izdržljivost, pokretljivost, umreženost. Dubinska integracija, svijest o okolini i mogućnost umrežavanja u zapovjedno-informacijski sustav neki su temeljni zahtjevi koji se postavljaju pred novu opremu koja će vojniku budućnosti pružiti važnu taktičku prednost na bojnopolju.

No jednako su važni i težina opreme, udobnost nošenja i primjene opreme te bolno pitanje opskrbe električnom energijom sve te opreme. Da bi se ostvarili svi ti planovi umrežavanja vojnika pojedinca u bojišnički zapovjedni sustav, nova oprema i projekti modernizacije moraju biti okrenuti vojniku kao korisniku i razvojnom težištu programa razvoja.

Smanjenje težine sustava jedan je od važnijih elemenata sadašnjih i budućih konstrukcija moderne opreme za vojnika budućnosti. Oružje, streljivo, voda i hrana su uglavnom zadane veličine na kojima je iznimno teško uštedjeti na masi. Ostaje jedino visoka tehnologija koja mora dati odgovore na smanjenje mase na području zaštite, osobnih radiouređaja i računala, prijenosnih ručnih i naglavnih zaslona te poglavito baterija ili nekog drugog izvora električne energije.

Jedini mogući visokotehnološki odgovor, bar zasad, jest minijaturizacija elektronike i elektrooptičkih uređaja što zahtijeva relativno velike investicije, bar u početnoj fazi razvoja i opremanja. Novi trendovi u razvoju opreme

naglašavaju fleksibilnost i mogućnost kombiniranja opreme kao jednog načina da se masa opreme koju vojnik mora nositi na terenu smanji na jednostavan i djelotvoran način. Pristup se temelji na činjenici da svi vojnici ne moraju nositi svaki komad opreme te da za konkretnu zadaću najvjerojatnije ne treba ponijeti svu postojeću opremu.

Fleksibilan se pristup dobro vidi na području optičkih ciljnika. Tu je svojevrsni standard za jurišne puške postao optički ciljnik s crvenom točkom (tzv. red dot ciljnik) koji se može jednostavno kombinirati s ostalom opremom, npr. uređajima za noćno gledanje.

Razvoj tradicionalne opreme

Odjeća je, povijesno gledano, uvijek bila niskotehnološko područje i često nižeg prioriteta nego oružje i ostala izravna borbena oprema. No važnost

termičke stabilnosti, odnosno grijanja tijela u uvjetima niskih temperatura i hlađenje u uvjetima visokih vanjskih temperatura postaje važno jer izravno djeluje na djelotvornost vojnika na terenu. Tehnološki razvoj kreće i u smjeru razmatranja kombiniranja odjeće i tjelesnog oklopa u jedinstveni sloj što otvara novo područje i redefinira pojam "zaštitna odjeća". No do toga je još mnogo istraživanja uz napomenu da nema jamstva da će konačni rezultat biti dovoljno uspješan i uporabljen da bi postao dio svakodnevnog vojne opreme.

Potreba za tjelesnim oklopom stvara i potrebu za dodatnim hlađenjem tijela jer neprobojni prsluk štiti torzo od projektila, ali i onemogućava dobro disanje tijela. Zato proizvođači rade na sustavima za hlađenje koji pomažu vojnicima pod tjelesnim oklopom lakše izdržati velike vrućine. Obično se izvode kao

Foto: US Army

Vojnik odijeva prsluk za hlađenje Microclimate Cooling Vest koji će ga rashladiti tijekom zadaće u vrućem pustinjskom okolišu

Integralna kaciga

Kanadska tvrtka Revision, specijalist za vojne zaštitne i taktičke naočale predstavila je sredinom rujna koncept modularne integralne kacige za zaštitu glave i lica. Koncept je nazvan Batlskin, a Revision tvrdi da je to prvi potpuno integrirani modularni sustav tog tipa. Batlskin se sastoji od kacige, unutarnjeg zaštitnog uložka, prednjeg štitnika za lice, sustava za prihvat dodatne opreme te zaštitnog vizira za oči. Tvrtka ga je predstavila nakon nekoliko godina istraživanja i razvoja, a način na koji je integrirana kaciga sa zaštitom za lice omogućava zaštitu znatno većeg dijela lica i glave. Modularnost i skalabilnost omogućava korisniku da prilagodi Batlskin trenutačnim uvjetima i potrebama, u skladu sa zadaćama i stanjem na terenu. Kalota kacige načinjena je naprednim postupkom spajanja više slojeva te pruža visoku razinu zaštite. Tvrtka u priopćenju navodi da je postignuta znatna ušteda na masi. Unutarnji uložak rabi tehnologiju s dvije vrste pjene da se osigura dobro nalijeganje na glavu, udobnost i sposobnost apsorpcije udara projektila.

Konstrukcija je prilagođena jednostavnom skidanju, prijehu raznih vrsta noćnih ciljnika te slušalica i mikrofona komunikacijske opreme. Iz objavljenih fotografija Batlskina može se vidjeti da je riječ o integralnoj kacigi sa zaštitom za lice koja podsjeća na motociklističku kacigu. Da se uočiti pomični vizir pričvršćen na prihvatnik za dodatnu opremu. Vizir je širok i, bar prema fotografiji, omogućava široko vidno polje. Cijela je konstrukcija pomaknuta dovoljno naprijed da korisnik može ispod vizira nositi i standardne taktičke zaštitne naočale. Tako se postiže

pasivni sustavi temeljeni na mediju koji se ohladi u npr. ledenici te se umetne u prsluk i hladi korisnika. Obično se rabe posebni materijali koji se ohlade na otprilike 15 Celzijevih stupnjeva. Niža

veća zaštita očiju zbog dvoslojnog pristupa. Vizir je tretiran posebnim premazima te tvrtka navodi da je otporan na zamagljivanje, ogrebotine i kemikalije.

Iako Batlskin djeluje napredno, spomenimo da integralna zaštita glave i lica nije novost. Još su brojne kacige iz doba stare Grčke i Rima imale takvu mogućnost. Vrhunac su razvoja integralne kacige doživjele u doba vitezova konjanika, a s bojnog su polja nestale razvojem baruta i vatrenog oružja. Tehnološki je razvoj omogućio stvaranje nove generacije integralnih vojničkih kaciga.

Foto: Revision

Kako je riječ o konceptu, zasad još nema ozbiljnih izvješća o terenskoj primjeni. Spomenimo samo neka pitanja od kojih će vjerojatno zavisti uspjeh Batlskina. To su ponajprije vidljivost kroz vizir i suženo vidno polje u realnim borbenim uvjetima, udobnost uporabe, ponašanje cijelog sustava u uvjetima visoke temperature te sposobnost ciljanja jurišnom puškom s montiranim vizikom i zaštitom za lice.

se temperatura izbjegava da se oko tijela ne stvori prevelika razlika temperature. Drugi je pristup uporaba aktivnih sustava opremljenih nekom vrstom pumpe za rashladnu tekućinu ili ventilatorima

za strujanje zraka oko torza korisnika. Obično je riječ o prslucima od poroznog materijala s ugrađenim kanalima kroz koje miniventilatori upuhuju zrak. Rezultat je bolje odvođenje topline s torza, osobito ispod neprobojnog prsluka, naprtnjače i slične opreme te smanjenje znojenja. Kod naprednijih sustava tekućina struji kroz kanale prsluka, ali to je kompleksnija instalacija koja mora imati pumpu i hladnjak za tekućinu pa su se dosadašnji primjerci rabili za hlađenje posada vozila jer ih je bilo relativno jednostavno prikopčati na mrežu vozila. No javljaju se novi koncepti pa je tako portugalska tvrtka Active Space Technologies u sklopu projekta GATHERGY (Garment with Active Thermal Control and Powered by Solar Energy odnosno odjeća s aktivnim termalnim nadzorom pogonjena sunčevom energijom) razvila prsluk s tekućim hlađenjem koji energiju za pokretanje sustava dobiva od savitljivih solarnih panela postavljenih na odjeću. Energija koja se ne potroši odmah sprema se u litij-polimerne baterije ugrađene u prsluk. Riječ je o tehnološki naprednom i zahtjevnom sustavu koji omogućava određivanje željene temperature te tako prilagodbu korisniku i uvjetima oko njega.

Iako je odjeća tehnološki manje zahtjevnija, i tu se mogu primijetiti rezultati naprednih istraživanja. Posebno se to ogleda kod težih komada odjeće kao što je jakna za kišu s vodonepropusnom membranom. Uporabom membrana nove generacije povećava se prozračnost čime jakna postaje ugodnija tijekom cjelodnevna nošenja. Moderni proizvodni postupci rezultiraju smanjenjem mase i obujma jakne za oko 50 posto, no sve to povećava cijenu pa su nove generacije jakni za oko 30 posto skuplje od prijašnje generacije.

Dosadašnji razvoj

Danas postoje mnoge inicijative, najviše europske, koje žele postići usklađenost i ujednačenost pristupa opremanju

vojnika sa što većim stupnjem standardizirane opreme. Programi vojnika budućnosti nastali su zapravo u nacionalnom kontekstu, a onda su se zemlje članice NATO-a ili zemlje EU-a počele udruživati u različite asocijacije da bi se harmonizacijom standarda i razvoja industrijske i tehnološke sinergije došlo do zajedničkih komponenti opreme vojnika budućnosti. Mnogi nacionalni kontingenti, služeći u različitim mirovnim operacijama dolazili su do novih spoznaja i iskustava u primjeni svoje vojničke opreme. Tako prikupljene informacije dolazile su do timova stručnjaka, koji su ih ugrađivali u razvojne projekte nove opreme vojnika i tako se taj beskonačni krug razvoja, konstrukcije, ispitivanja, uporabe i unošenja izmjena na osnovi iskustava (poboljšanja) zatvara. Naravno

Foto: AMREL

Terensko ručno računalo Rocky DB-6M unatoč malim dimenzijama i masi vojnicima na terenu omogućava uporabu operativnog sustava Windows 7 ili Linux

da je svaka zemlja te izmjene uvodila ponajprije na vlastitom asortimanu opreme, a onda tako dobivene informacije na određeni način podijelila i s drugim sudionicima zajedničkih asocijacija. Koncept nove vojničke opreme temelji

se na obradi velikog broja informacija prikupljenih izvidničkom mrežom pojedinca ili desetine u cjelini omogućujući brzu izmjenu informacija da bi do što većeg izražaja došli klasični operativni čimbenici kao što su snaga, prostor i vrijeme. U pogledu taktičke primjene to znači da zapovjednik male borbene skupine može na viziru kacige dobiti sveobuhvatnu sliku trenutačne situacije u svom okruženju, kako o vlastitom položaju i snagama tako i o položaju neutralnih ili neprijateljskih snaga, čak i o terenskim zaprekama, minskim poljima, srušenim fortifikacijama ili može primati slike zarobljenih osoba. Istodobno vojnici mogu pomoći zapovjedniku za vrijeme pripreme taktičke situacije zahvaljujući prikupljenim informacijama s mjesta svoje stojne točke. ■

Umjetni kostur HULC

Lockheed Martin Missiles and Fire Control (iz Orlando, na Floridi) i Berkeley Bionics (Berkeley u Kaliforniji) projektirali su mehanički kostur (HULC - Human Universal Load Carrier) - skeletno mehaničko pojačalo ljudske snage.

HULC je antropomorfnj vanjski skelet (mehaničko pojačalo ljudske snage) na kojem normalni pokreti korisnika nisu spriječeni, a pri uporabi su sigurni za njega. Kad se uvidjela moguća primjena koncepta, Berkeley je razvio vanjski kostur, a Lockheed Martin izradu i testiranje prototipa. Vojnici mogu rabiti HULC za prenošenje tereta sprijeda i straga, do težine 100 kg pri čemu ne treba računati težinu samog HULC-a koja iznosi oko 24 kg. Sustav u biti prenosi težinu nošenog tereta na zemlju preko snagom pokretanih mehaničkih nogu od titanove legure. Vojnici mogu podizati teret, hodati, trčati i činiti duboke čučnjeve. HULC je prilagodljiv za

vojnike visine od 160 do 185 cm. Berkeley je projektirao elektroniku za HULC, a uključuje namjensko računalo koje nadzire sustav i održava te sinkronizira pokrete vanjskog skeleta s vojnikovim. HULC je pokretan litij-polimernom (punjivom) baterijom od 60V i maksimalnom vršnom strujom do 100A. Sustav troši 250W snage, ali je smanjuje ako se vojnik ne kreće. Svaki baterijski komplet težak je šest kilograma te omogućuje jednosatno kretanje pri normalnoj brzini hodanja od 4,8 km/h. Maksimalna je brzina 11km/h za dulje pruge te kratki sprint brzinom od 16 km/h.

HULC je izvorno razvio Berkeley a Agencija za napredna obrambena istraživanja - DARPA financirala je dio istraživanja jer je riječ o zanimljivoj tehnologiji s mogućom širom vojnom uporabom. HULC je modularni sustav koji omogućuje borbenim postrojbama jednostavnu zamjenu dodataka i komponenata izravno na terenu. Sustav ima priključke za podizanje teških objekata kao što su granate te posebni komplet za lakše prenošenje ranjenika.

Foto: Lockheed Martin

Zvonko KRAJNOVIĆ

SPECIJALNE SNAGE U UVJETIMA DJELOVANJA KBRN ORUŽJA

Preokret u razumijevanju KBRN (kemijska, biološka, radiološka i nuklearna) ugroza, odnosno djelovanja kemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog oružja dobio je svoj zamah početkom XXI. stoljeća nakon mnogih razornih terorističkih napada diljem svijeta. Iako razumijevanje potencijalne prijetnje nije rezultat uporabe KBRN oružja, čak ni otvorene prijetnje, već KBRN ugroza što su dolazile iz proizvodnih pogona uglavnom civilne namjene koji u procesu proizvodnje rabe KBR nokse (lat. noxa - štetna pojava, štetna tvar) te potencijalno moguće proizvodnje KBR agensa terorističkih skupina, sama pomisao na moguću otvorenu primjenu KBRN oružja, ili pak terorističko djelovanje na industrijske kemijske i nuklearne pogone, uzbudila je mnoge zemlje. One su započele sustavno organizirati odgovor na potencijalne ugroze KBRN oružjem i ugroze od nuklearne i kemijske industrije.

Sve veća povezanost svijeta, gospodarske krize, organizirani kriminal, sve veće socijalne razlike i promjene, nesrazmjere-

KBRN ugroze obvezni su dio suvremenih strategija sigurnosti jer svojom potencijalnom snagom, razornošću i složenošću posljedica zahtijevaju njihove prilagodbe

ran tehnološki razvoj, širenje vojno-političkog saveza, a sve to povezano s kombinacijom fanatizma, visoke razine informiranosti i uvježbanosti, omogućili su lakši pristup nabavi i proizvodnji KBR agensa, čime KBRN ugrozu čine izvedivom. Spoznaja da za terorizam zapravo nisu potrebni KBR agensi, već je to, pa i s jačim posljedicama, moguće napraviti napadom na kemijska i nuklearna industrijska postrojenja, nameće svim zemljama potrebu sustavne organizacije odgovora na, uz prirodne katastrofe, najveću suvremenu ugrozu.

KBRNE postrojbe (CBRNE Units), čija je ekspanzija razvoja počela upravo shvaćanjem potencijalnih ugroza od KBRN oružja početkom XXI. stoljeća, sastavni su dio vojske, policije, a neke djeluju i kao samostalna sigurnosna struktura, u skladu sa strateškim interesima pojedine zemlje. Ustrojene, opremljene i obučene na načelu interoperabilnosti, prilagođene međunarodnim standardima, izvrstan su spoj znanstvenih, stručnih i taktičkih dostignuća. Budući da takve postrojbe

zahtijevaju znatna financijska i materijalna sredstva, mnoge zemlje nisu ih u mogućnosti ustrojiti i opremiti. Njima na raspolaganju ostaju raspoložive snage koje je moguće obučiti i međusobno povezati SOP-ovima za potrebe odgovora na KBRN ugrozu bez velikog financijskog opterećenja. Svaka moderna zemlja ima ustrojene vojne KBRN postrojbe, a da bi se prilagodile djelovanju modernih KBRNE postrojbi, potreban je borbeni element, odnosno specijalne snage tj. protuteroristički timovi osposobljeni za djelovanje u KBRN uvjetima.

Specijalno ratovanje i specijalne snage

Terorizam, ali i specijalne operacije kao oblici nekonvencionalnog ratovanja imaju svoju taktiku, doktrinu i strategiju, kao i organizaciju, sredstva i metode, stoga su uvijek bili odlična podloga da se neobičnom tehnikom i metodom iznenadi sustav ili žrtva (protivnik) ondje gdje je najmanje pripremljena. Sve navedeno, poduprto hibridizacijom prijetnji i suvremenog ratovanja, razrađuje strategija posrednog prilaženja, tj. osnova svih oblika specijalnog ratovanja. Specijalne su snage profesionalizirane i posebno ustrojene, opremljene i obučene dijelovi vojski i policija svijeta, koji provode

U odnosu na konvencionalne operacije, specijalne operacije razlikuju se po operativnim metodama, načinu primjene snaga, u neovisnosti od prijateljske potpore i u ovisnosti o detaljnoj operativnoj i obavještajnoj potpori. U uvjetima specijalnog ratovanja rizik za specijalne snage u održavanju njihove operativne i taktičke sposobnosti mnogo je veći u KBR ugrozama u širem smislu, budući da nije sigurno rano uočavanje znakova njihove primjene.

specijalne operacije a one su odgovor na različite opasnosti što se uglavnom javljaju u vrijeme mira, te u mirovnim misijama i sukobima niskog intenziteta.

Vojne specijalne snage u KBRN uvjetima

Suvremene vojne operacije započinju i provode se uglavnom sustavom specijalnog ratovanja, gdje vojne specijalne snage, koje mogu biti u ustroju svih grana oružanih snaga (kopnene vojske, mornarice, zračnih snaga) imaju posebnu ulogu. Vojne su specijalne snage

visokoprofesionalizirane i obučene za protuterorizam, protugerilsko i protupobunjeničko ratovanje, specijalno ili strateško izviđanje, psihološke operacije, informacijske operacije, nekonvencionalno ratovanje, izravne akcije, borbeno traganje i spašavanje, zaštitu snaga, VIP zaštitu u kriznim područjima, potporu borbi protiv proliferacije oružja za masovno uništavanje itd., što ih čini sposobnim za provedbu zadaća bilo gdje, bilo kad i u bilo kojim uvjetima. Ipak, uvjeti operacije kojima se specijalne snage uspješno prilagođavaju mogu biti narušeni primjenom ili prijetnjom primjene KBRN oružja, te ugrozom KBR noksama iz industrijskih KR postrojenja, te se nameće pitanje koliko su specijalne snage sposobne uspješno se prilagoditi nametnutim uvjetima i ne izgubiti, u procesu operacije, operativnu i taktičku djelotvornost.

Vojne specijalne snage za svoje operacije rabe sve tri prostorne dimenzije, tj. more, zrak i zemlju, te strategijom posrednog prilaženja onemogućavaju protivniku detaljno planiranje otvorene primjene KBRN oružja i KBR prijetnje napadom na industrijska postrojenja u svrhu sprečavanja takvih operacija. ■
Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr

U uvjetima specijalnog ratovanja rizik za specijalne snage u održavanju njihove operativne i taktičke sposobnosti mnogo je veći pri KBR ugrozama

OD SAMURAJA DO ČASNIKA

Od pobune kršćana, koja je ugušena 1638., u Carstvu je zavlđalo dugo-trajno razdoblje mira. Promjene su stigle tek 1867., kada počinje tzv. Boshin rat, ustvari buržoaska revolucija na japanski način...

Tokugawa Iyemitsu (gore na slici) slomio je orušanu pobunu japanskih kršćana i gotovo potpuno izolirao Carstvo od stranaca. Slika je nastala 1875. i djelo je Tsukiokie Yoshitoshija

Tokugawa Iyemitsu (1604.-1651.) bio je treći šogun iz dinastije, unuk osnivača Tokugawa Ieyasua. Pošto je potpuno preuzeo šogunat, pooštrio je pritisak na japanske kršćane. Oni su se pod utjecajem trgovaca i doseljenika iz europskih zemalja osobito proširili na otoku Kyushuu. Iyemitsuova politika je izazvala njihovu orušanu pobunu 1637./38. Pobuna je u početku imala masovni karakter, pa su kršćani osvojili i utvrđeni grad Hara. Šogun je grad ponovno osvojio tek uz pomoć topova s nizozemskog ratnog broda De Rypa, koji mu je postao saveznikom na šogunov zahtjev. Padom Hare pobuna je slomljena, nakon čega je Iyemitsu kršćanstvo stavio izvan zakona.

Nizozemci u Nagasakiju

Šogun je protjerao Portugalce i ostale Europljane, s izuzetkom Nizozemaca

s čijom je pomoći i slomio pobunu. No, iako su Nizozemci jedini zadržali privilegiju boravka u Japanu, prognani su na otok Deshimu i mogli su obavljati ograničenu trgovinu samo na području grada Nagasakija. Unatoč savezničkoj pomoći Nizozemaca, Iyemitsu je prema svim strancima bio izuzetno sumnjičav i nepovjerljiv, zbog čega je gotovo u potpunosti izolirao Japan od vanjskog utjecaja. Istodobno, na unutarnjem planu zemlja je u potpunosti stabilizirana. Uslijedilo je dugo razdoblje više od dva stoljeća mira u kojem se Japan razvijao u svim svojim specifičnostima.

Boshin rat

No, dugo razdoblje mira postupno je oslabilo ratnički duh samuraja. Transformacija (bolje rečeno početak raspada) japanskog feudalizma sredinom XVIII. stoljeća, te prelazak s naturalnog na rob-

no-novčano gospodarstvo u velikoj mjeri su umanjili njihovo društveno značenje. Zajedno s gubitkom društvenog značenja, ratnička kasta naglo gubi i privilegije koje su im do tada neupitno pripadale. Velik broj samuraja počinje naglo siromašiti, zbog čega su prisiljeni promijeniti zanimanje. Samuraji većinom postaju trgovci i zanatlije, a dio prelazi u ronine. Ogorčeni gubitkom statusnog položaja, za što su u prije svega krivili šogune, samuraji se uglavnom priključuju mladoj kapitalističkoj klasi u nastajanju. Mir prestaje 1867., kada počinje tzv. Boshin rat, ustvari buržoaska revolucija na japanski način. Sukob završava iduće godine zbacivanjem zadnjeg šoguna iz klana Tokugawa i vraćanjem vlasti u ruke mikada. Započinje novo razdoblje u povijesti Japana označeno prosvjetiteljstvom i duhovnom obnovom koja je zemlju iz feudalnog transformirala u industrijsko doba – razdoblje Meiji.

Gubitak privilegija

Tijekom razdoblja Meiji ukinut je feudalni sustav, započeo je brzi gospodarski razvoj Japana, okončana je teritorijalna razdjeljenost zemlje i izvršen je upravni preustroj i modernizacija vojske. Samuraji kao vojnička kasta potpuno nestaju. Uglavnom su postajali državni činovnici ili časnici novih, suvremenih oružanih snaga, stvorenih nakon temeljitih reformi. Feudalne vojske pojedinih daimya su ukinute i počinje stvaranje regular-

ne nacionalne vojske po europskim uzorima. Samuraji su pružili jaki otpor uvođenju opće vojne obveze Carevim ediktom iz 1873., smatrajući da gubitkom monopola na nošenje oružja gube i zadnje ratničke privilegije. Za ustrojavanje i obuku kopnenih snaga angažirani su uglavnom njemački instruktori, a za ustroj i izobrazbu ratne flote britanski. U prvo se vrijeme časnički kadrovi školuju u inozemstvu, a 1868. u Kyotu se otvara prva vojna akademija.

Pod utjecajem klanova

Vojska postaje masovna. Od 1873. do 1875. sastoji se od 16 pješačkih pukovnija i 3 konjanička eskadrona s ukupno oko 37 000 vojnika i časnika, da bi već 1894. brojala više od 98 000 ljudi. Ratna mornarica se odvaja kao zasebna grana oružanih snaga. Genera-

litet i admiralitet su od samog nastanka imali iznimno veliki utjecaj na japansko društvo i japansku politiku koju su dirigirali moćni kapitalistički klanovi. Zbog toga je dugo vremena vojska bila pod utjecajem klana Choshu, a ratna mornarica pod utjecajem klana Satsuma i izvan kontrole parlamenta, što je predstavljalo vrlo plodnu bazu za razvoj iznimno snažnog militarizma. Poseban ratnički moral (osobito kodeks Bushido), dugo vremena razvijan i podržavan od feudalnih vladodržaca, snažno se odražavao na mentalitet časnika nove vojske. Razvijao je u njima nacionalni fanatizam i dodatno poticao uspon militarizma. Tijekom ranih 30-ih godina prošlog stoljeća upravo je kodeks Bushido poslužio vojnom establishmentu kao ideološka platforma za sustavnu i temeljitu militarizaciju zemlje.

Uspón i slom militarizma

Pod utjecajem naglog razvoja proizvodnih snaga, krajem XIX. i početkom XX. stoljeća, Japan se ubrzano razvijao u prvorazrednu imperijalističku silu. Orijentirao se na ekspanziju na azijsko kopno, u prvom redu na Korejski poluotok i Kinu, da bi zadovoljio svoje potrebe za izvorima sirovina i novim tržištima. No, to je razdoblje sada već dio novije japanske povijesti. U njoj su Bushido kodeks i samurajska tradicija postali samo sredstvo manipulacije u rukama potpuno militariziranog vojno-državnog čelništva. Pomoću njega željeli su realizirati svoje vanjsko-političke apetite nizom ratova. Sve je započelo s I. japansko-kineskim ratom 1894. – 1895., a završilo na krstarici Missouri 1945., kada je japanski militarizam definitivno slomljen. (kraj) ■

Samuraji iz klana Satsuma u Boshin ratu su se borili na strani carevih reformista iako je pobjeda značila i kraj za njihovu ratničku kastu. Fotografiju je snimio Felice Beato, talijanski fotograf koji je u drugoj polovici XIX. stoljeća objektivno snimio mnoge sukobe na Dalekom istoku

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Iz raščlambe stranih izvora o uzrocima pada "RSK"

Do sada su spominjani dokumenti "RSK-a" i sadržaj srpskog tiska o VRO Oluja te zapažanja stranih izvora o toj operaciji, a s obzirom na aktualne događaje u Haagu na kraju ove serije priloga o Oluji, podsjetit ću na dokumente koji pokazuju da su planovi za provođenje evakuacije u "RSK" bili pripremljeni, a ratno stanje proglašeno

šest, odnosno pet dana prije nego što je spomenuta operacija započela. Naime, povijesni izvori pokazuju da je vodstvo "RSK-a" planove za evakuaciju stanovništva pripremalo najkasnije od 1993. godine, a da su neposredne pripreme "Republičkog štaba civilne zaštite RSK" za evakuaciju stanovništva "RSK-a" počele 29. srpnja te da je "Vrhovni savet

odbrane RSK-a" ratno stanje proglasio 30. srpnja 1995.

Izvori:

Iz Zapovijedi Republičkog štaba civilne zaštite RSK regionalnim štabovima civilne zaštite za provođenje planova evakuacije, sklanjanja i zbrinjavanja (HR-HMDC-DR, 2., kut. 265)

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLICKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE
Broj: nov. 01-78/95.
Knin, 29. 07. 1995. god.

ODBRANA
SLUŽBENA TAJNA

REGIONALNI ŠTABOVI CIVILNE ZAŠTITE
Svima na koje se odnosi:

Na osnovu Odluke o proglašenju ratnog stanja, a u skladu sa nastalom situacijom, Republički štab civilne zaštite

N A R E Đ U J E

1. Odmah aktivirati Regionalne štabove civilne zaštite, uspostaviti permanentno dežurstvo, te ovisno o potrebama aktivno zadržati određeni broj članova štaba.
2. Opštinskim štabovima civilne zaštite narediti:
 - permanentno dežurstvo i aktivnost članova štaba posebno po mjerama: sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje;
 - ažuriranje planova sklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja, sa stavljanjem u pripravnost nosioca izvršenja određenih zadataka;
 - stavljanje u pripravnost organizovanih jedinica civilne zaštite;
 - preko povjerenika civilne zaštite animirati građane na pripremu i uređenje objekata za sklanjanje, te provođenje drugih mjera i postupaka lične i kolektivne zaštite;
 - utvrditi mogućnosti preduzeća radi njihova uključivanja u provođenje mjera zaštite i spasavanja. (...)

Dostaviti:

1. Regionalnim štabovima civilne zaštite S. Dalmacija,.....kurirom
2. Lika, Kordun, Banija
 1. Slavonija, Baranja i Z. Srem.....faksom
3. Arhiva – ovdje.....1x

M.P.
NAČELNIK
Babić Duško, [v.r.]

NA ZNANJE:

1. Ministarstvo odbrane
2. K-dantu GŠ SVK
3. Predsjedniku Vlade

PRETPLATI SE NA HRVATSKI VOJNIK UŠTEDI I ODABERI DAR

Poštovani čitatelji!

U želji da vam budemo što dostupniji, a istodobno želeći nagraditi vašu vjernost, svima zainteresiranima, dosadašnjim i budućim čitateljima koji se do **31. prosinca 2011.** odluče za godišnju pretplatu na časopis **Hrvatski vojnik**, darujemo naše proizvode po vašem izboru.

HRVATSKI VOJNIK

**ZA VAŠU VJERNOST DARUJEMO TRI DVD IZDANJA ILI TRI CD NASLOVA
ILI JEDNU OD KNJIGA MEĐU PONUĐENIM NASLOVIMA:**

KNJIGE:

Suvremeno oklopništvo
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Pozdrav iz Chaghcharana
Hrvatski vojnik u službi zajednice

FOTOMONOGRAFIJE:

Mirovna operacija CHAD
Vojska pobjednika

DVD IZDANJA:

Krila oluje
Zanimanje Vojni pas
Kadetski bal
Mirovna operacija CHAD
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Čuvari svjetskog mira

CD IZDANJA:

Simfonijski puhački orkestar OSRH i klapa HRM "Sv. Juraj" - Domovini s ljubavlju
Simfonijski puhački orkestar OSRH - Hrvatske koračnice
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

**BROJ DAROVA JE
OGRANIČEN.
ODLUČI SE JOŠ DANAS!**

Potrebno nam je dostaviti kopiju uplatnice za godišnju pretplatu s adresom na koju želite da se šalje Hrvatski vojnik i naznakom za koju nagradu ste se odlučili na mail: hvojnik@morh.hr ili fax: 01/3784 322

Nagradu za vašu vjernost šaljemo poštom na vašu adresu.
Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik je 280 kuna.

BIBLIOTEKA

Zemlja - tajanstven planet - 200 razjašnjenih prirodnih fenomena

Mozaik knjiga, Zagreb, 2011.

“Goleme blatne bujice prijete Javi”, “Snažna erupcija ispod najvećega europskog ledenjaka”, “Brod nestao u Bermudskom trokutu”, “Neobjašnjiva oboljenja nakon pada meteora” - takve i slične naslove čitamo gotovo svaki dan u novinama

ili se o njima govori na televiziji ili radiju. Slušamo izvješća o katastrofama, opise čudnih fenomena, a katkad i prilično hrabra objašnjenja. Izvješća iz medija zatim prestaju pa prava pozadina tih događaja ostaje skrivena javnosti iako su stručnjaci već otkrili zašto je do svega došlo.

Ova knjiga razmatra 200 zagonetnih geoloških pojava, koje se na prvi pogled čine neobjašnjive te ih ozbiljno i profesionalno tumači. Tako se više nećemo pitati zašto se znaju pojaviti bića koja su prema mišljenju stručnjaka izumrla prije milijune godina; zbog čega tajanstvena svjetlost zna obasjati nebo i zbog čega se čuju glasni zvukovi iz dubina mora oko Antarktika ili kako je moguće da u okružju u kojem ne bi trebalo biti života živi čitav niz fascinantnih bića.

Katkad ipak i znanstvenici tapkaju u mraku jer Zemlja ne odaje lako sve svoje preostale tajne. Stvarnost je, kao što to često biva, uzbudljivija od bilo kojeg romana.

Priredila Mirela MENGES

FILMOTEKA

Metropolis

- nijemi spektakl
- režija: Fritz Lang
- uloge: Brigitte Helm (Marija), Alfred Abel (Jon Frederson), Gustav Frohlich (Freder)
- trajanje: 145 min

Metropolis je smješten u neodređenu budućnost u kojoj bezimni radnici dan i noć rade da bi osigurali lagodan život vladajućoj eliti. Mlada Marija vodi pobunu protiv nepravednog društvenog poretka, dok istodobno zli moćnici po njezinu liku naprave robota s namjerom gušenja pobune...

U sklopu obilježavanja godišnjice njemačkog ujedinjenja (3. listopada 1990.) u zagrebačkoj dvorani Lisinski imali smo priliku uživati u vrhunskom kulturnom događaju. Na velikom platnu prikazana je najnovija obnovljena inačica slavnog filma i to uz glazbenu pratnju ujedinjenih simfonijskih orkestara Hrvatske radio-televizije i Njemačkog filmskog orkestra Babelsberg. Metropolis je jedno od najvažnijih djela filmske umjetnosti, čiji utjecaj možemo pratiti, kako u suvremenom filmu tako i u pop-kulturi dvadesetog stoljeća. Metropolis je prvi film koji je 2001. godine uvršten u registar UNESCO-ova programa “Pamćenje svijeta” čime mu je osigurana vječnost. U vrijeme njegova nastanka ništa se nije moglo mjeriti s njim. Sniman više od godinu dana, s utrošenih pet milijuna maraka, i uz sudjelovanje više od 1100 statista, ovaj je film bio predodređen da postane jedan od najunosnijih njemačkih filmova svih vremena. Prije nekoliko godina je u Argentini pronađeno otprilike pola sata izbačenih scena za koje se smatralo da su zauvijek izgubljene. Metropolis je obnovljen, a doživljaj tog epskog spektakla uz glazbenu pratnju gotovo 200 simfoničara nešto je što se ne zaboravlja tako lako.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

8. listopada 1991.

Sabor RH donio Rezoluciju o razlazu Republike Hrvatske i SFRJ

Dan pošto je istekao tromjesečni moratorij na provođenje ustavne odluke o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske, donesene na zasjedanju Sabora 25. lipnja 1991., Sabor RH je objavio Rezoluciju prema kojoj Republika Hrvatska raskida sve državopravne veze s ostalim republikama SFRJ. S obzirom na to da je posljednja meta agresije srpskih pobunjenika i postrojbi JNA bio zagrebački Gornji grad, zastupnici su na tajnom mjestu održali to povijesno zasjedanje, jednoglasno prihvativši Rezoluciju. Republika Hrvatska ovom Rezolucijom uskratila je legitimitet svim tijelima dotadašnje federacije Jugoslavije. JNA je proglašena okupatorskom vojskom u Republici Hrvatskoj, te joj je zapovjedbano da bez odgađanja napusti sav prostor Republike Hrvatske u kojem se tada nalazila. Čitavim nizom zakona Sabor RH je pravno potvrdio samostalnost Hrvatske. Brojnim je zakonima objavio da će hrvatski građani vrlo brzo dobiti vlastite putovnice i vlastitu valutu. Zatražio je od svih slobodnih svjetskih zemalja da priznaju Republiku Hrvatsku i da s njom uspostave diplomatske i konzularne odnose. No u svjetskim su metropolama još uvijek očekivali slom Hrvatske pred naletom velikosrpske agresije. Tek kad se pokazalo da se ne može pokoriti njezin slobodarski duh, Hrvatska je početkom 1992. priznata kao suverena i neovisna država. Povijesnog 8. listopada, koji se danas slavi kao Dan hrvatske neovisnosti, predsjednik Sabora RH bio je Žarko Domljan, hrvatski premijer Franjo Gregurić, a predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman.

7. listopada 1991. - raketirani Banski dvori

8. listopada 1991. - osnovan hrvatski zrakoplovni vod

9. listopada 1076. - okrunjen kralj Zvonimir

9. listopada 1934. - atentat na kralja Aleksandra u Marseillesu

10. listopada 732. - bitka kod Toursa, Karlo Martel potisnuo Arape

12. listopada 1492. - Kolumbo otkrio Ameriku

Leon RIZMAUL

Minobacači M-75 i M-52

Laki minobacači M-75 od 120 mm bili su najbrojnije topničko oružje kojim se koristila Hrvatska vojska na svim bojištima tijekom Domovinskog rata. Odlikuje ga mala masa i jednostavnost uporabe. U naoružanje HV-a su došli kao ratni plijen, a poslije je pokrenuta njihova proizvodnja u hrvatskim tvornicama. Teški minobacači M-52 kalibra 120 mm također su zaplijenjeni. Upotrebljavani su na većini bojišta, a do kraja su rata zamijenjeni s M-75.

Laki minobacač M-75

Kalibar: 120 mm
Duljina cijevi: 1690 mm
Masa oružja u položaju za hodnju: 263 kg
Masa oružja u paljbenom položaju: 177 kg
Domet: s lakom minom 6340 m
 - s teškom minom 5551 m
 - s aktivno-reaktivnom minom 9056 m
Posluga: četiri vojnika

Teški minobacač M-52

Kalibar: 120 mm
Duljina cijevi: 1273 mm
Masa oružja: 400 kg
Domet: s lakom minom 6010 m
 - s teškom minom 4760 m
Posluga: 5 vojnika

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
 SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),

Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
 Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

Možda je rano, ali stranica www.militaryhelicopterevent.com nas je zanimljivošću motivirala da je predstavimo, kao i događaj na koji se odnosi. Riječ je o 11. međunarodnoj konferenciji o vojnim helikopterima koja će se od 24. do 26. siječnja održavati u Farnboroughu u južnoj Engleskoj. Sudionici i govornici, od kojih su mnogi visoki zrakoplovni časnici iz zemalja NATO-a, iznosit će razne zanimljive informacije o novitetima s područja vojnih helikoptera i helikopterskog ratovanja. Osim što već sada možete vidjeti raspored, izvrsno je što, po registraciji, možete preuzeti i neke stručne članke te službenu brošuru konferencije.

D. VLAHOVIĆ

